

MALMÖ HÖGSKOLA
FAKULTETEN FÖR
HÄLSA OCH SAMHÄLLE

UTAN JÄMFÖRELSE

OM IDROTTARE SOM UTMANAR SYNEN PÅ
MÖJLIGHET, FÖRMÅGA OCH
FUNKTIONSFULLKOMLIGHET

TIINA BRODIN

UTAN JÄMFÖRELSE

OM IDROTTARE SOM UTMANAR SYNEN PÅ
MÖJLIGHET, FÖRMÅGA OCH
FUNKTIONSFULLKOMLIGHET

TIINA BRODIN

Författare Brodin, T.

Utan Jämförelse. Om idrottare som utmanar synen på möjlighet, förmåga och funktionsfullkomlighet. *Examensarbete i Handikapp- och rehabiliteringsvetenskap 15 högskolepoäng*. Malmö högskola: Fakulteten för hälsa och samhälle, Institutionen för Handikappvetenskap, 2014.

SAMMANFATTNING

Denna studie baseras på analyser av kommentarer till tidningsartiklar om idrottare som utmanar synen på möjlighet, förmåga och funktionsfullkomlighet.¹ Arbetet utgår ifrån diskursanalytiska redskap för att ta reda på hur omgivningen reagerat på idrottare med funktionsnedsättning² som vill delta fullt ut i idrottsvärlden. För att belysa ämnet har en idrottare, den dubbelamputerade sprintern Oscar Pistorius, fått utgöra typexempel. Genom att visa hans personliga och sportsliga förutsättningar framträder de diskurser och tankegångar som utgör skärningspunkten mellan frågor kring vem som har ett funktionshinder³, vad som ingår i idrottsvärlden och hur annorlunda ens sportutrustning får vara. Syftet med arbetet är att undersöka hur dessa gränsöverskridande idrottare tas emot både av idrottsvärlden och av samhället i stort. Förhoppningen är att i stora drag synliggöra de frågor och värderingar som finns idag kring vad en idrottare är, vad hon kan göra och hur hon ska ges en sportslig chans att visa detta.

Uppsatsen visar att idrottare som utmanar gränserna mellan funktionshinder och förmåga ges allt större möjlighet att göra detta inom idrottsvärlden. Samtidigt ses idrottarna som en svårlöst fråga vad det gäller att skapa lika villkor och sportsliga chanser kring förutsättningar och utrustning. Normerna kring idrottandet utmanas när deltagare har så särpräglade förutsättningar och avvikande utrustning att en jämförelse med andra idrottare blir svårare att göra. Frågan kan till exempel ställas om det meningsfulla i tävlandet kan bevaras när startfältet får allt större variationsrikedom. Samtidigt mottas denna utmaning på andra håll med öppna armar och idrottarna får respekt och beundran för sina insatser.

Bearbetning, analys och diskussion av materialet visar att tyngdpunkten i diskursen har förskjutits från handikappsfären och ganska långt in i idrottsvärlden. Exempelpersonen i det här arbetet, Oscar Pistorius, ses oftast som en idrottare oavsett de kontroverser som varit kring hans tävlingsmässiga utövande på elitnivå. Han är dock en idrottare som kanske inte kan jämföras med sina motståndare. I gränslandet mellan människa och maskin blir frågan om lika förutsättningar och ett rättvist regelverk inom tävlingsidrotten något som hamnar i fokus.

Nyckelord: diskursanalys, funktionsfullkomlighet, funktionshinder, funktionsnedsättning, normer, Oscar Pistorius, sport

¹ Termen *funktionsfullkomlighet* är min översättning av *ablebody* eller *able-ism*, d.v.s. de termer som används i exempelvis Wickman (2008) för att beskriva personer utan funktionsnedsättning och deras funktionsnivå. Jag har inte kunna hitta någon annan svensk term. Översättningen *funktionsfullkomlighet* syftar till att ge en term som inte kräver långa omskrivningar, vilka lätt får en negativ eller nervärderande klang genom att här innefatta ord såsom ”normal förmåga”, ”vanliga idrottare” eller ”nedsatt funktionsnivå”. Arbetets titel och denna inledande mening skulle kunna översättas med ”idrottare som utmanar synen på möjlighet, förmåga och funktion” men ordet *funktion* känns allt för mångtydigt. Det skulle dessutom behövas olika omskrivningar för samma fenomen genom det här arbetet vilket lätt skapar förvirring.

² Med funktionsnedsättning avses, i enlighet med Socialstyrelsens Termbank (2013), ett tillstånd av nedsatt fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsförmåga hos en individ.

³ Med funktionshinder avses, i enlighet med Socialstyrelsens Termbank (2013), de hinder som skapas i relation till omgivningen utifrån personens funktionsnedsättning.

WITHOUT COMPARISON

ON ATHLETES WHO CHALLENGE THE NORM
CONCERNING POSSIBILITY, ABILITY AND ABLE-ISM

TIINA BRODIN

Author Brodin, T. Without Comparison. On athletes who challenge the norm concerning possibility, ability and able-ism. *Degree project in Handikapp- och rehabiliteringsvetenskap 15 högskolepoäng*. Malmö University: Faculty of health and society, Department for Disable Studies, 2014.

ABSTRACT

This study is based on analyses of comments on news articles about athletes who challenge the norm concerning possibility, ability and able-ism. The study uses tool form discourse analysis to find out how society has reacted to athletes with disabilities that want to participate completely in the world of sports. To illustrate the subject an athlete, the double amputee sprinter Oscar Pistorius, has been made a case in point. By showing his personal and athletic conditions the discourses and ideas comes to sight that together make the intersection between questions about who has a disability, what is a part of the world of sports and how different ones equipment is allowed to be. The ambition is to outline the questions and values that exist today about what an athlete is, what she can do and how she is given a sporting chance to show this.

The essay shows that athletes who challenge the line between disability and ability are given increasing chances to do so in sports. At the same time the athletes are seen as an intractable question concerning creating equal opportunities and fair chances regarding conditions and equipment. The norms around athletics are challenged when participants has such distinctively different conditions and aberrant equipment that a comparison to other athletes becomes harder to make. Questions may be asked about whether competition can continue to be meaningful when the starting field contains more and more variability. At the same time this challenge is embraced in other places and the athletes receives respect and admiration for their achievements.

Processing, analysis and discussion of the material shows that the emphasis of the discourse has shifted from the sphere of handicapped and pretty far into the world of sports. The example person for this essay, Oscar Pistorius, is often seen as an athlete despite the controversy around his participation in elite level competition. He is, however, an athlete that might not be possible to compare to his opponents. In the borderland between human and machine the question of equal opportunity and fair rules within competitive sports comes into focus.

Keywords: able-ism, disability, discourse analysis, impairment, norms, Oscar Pistorius, sport

FÖRORD

Människor som genom sina funderingar och handlingar utmanar normer fångar lätt mitt intresse. Att i vardagen föra en tyst kamp för personligt utrymme, vettiga livsvillkor och samhällsförändring kräver en styrka som jag beundrar hos de människor jag möter. Ett socialt förändringsarbete som förutsätter ett engagemang så stort att ställningstagandet oftast rör långt fler personer än den enskilda individen och hennes närmsta krets. Jag kan dock även se hur denna kamp i det fördolda tär på personen. Personen blir ofta frontfigur för en hel grupp eller en hel frågeställning. Vissa dagar vore det säkert enklare att bara ge upp. Att hålla tyst och se till att inte märkas. Att göra som alla andra och bli en i mängden. Om man kan. Alla människor har inte den möjligheten, knappt ens för en liten stund. De människorna behöver alltid orka. De människorna fascinerar mig.

Normen att vara funktionsfullkomlig, att klara sitt liv på egen hand. Normen att vara stark och handlingskraftig. Normen att vara vanlig, normen att tillföra något till samhället. Frisknormen - en norm och strävan så grundläggande och vedertagen i vårt samhälle att vi knappt ens pratar om den. Men liksom vad gäller alla andra normer så kommer uppfattningarna som följer av frisknormen upp till ytan när vi ser någon som avviker från den. Det kan vara en kollega som visar sig ha HIV, en mamma i rullstol eller en elitidrottare utan ben.

Genom idrottens ursprung följer normer, uppfattningar och värderingar där idrottsutövande och idrottstävlingar kopplas samman med friska, starka, funktionsfullkomliga kroppar. Idrottare med nedsatt funktionsförmåga har därmed en uppsjö av normer och uppfattningar att förhålla sig till. Ofta har fördomarna blivit till praxis utan att någon sedan reflekterar över hur regeln uppkommit. Många inom handikappidrottsrörelsen såg det som en seger när utövaren Jonas Jacobsson för första gången i historien tilldelats Svenska Dagbladets Bragdmedalj 2008. En nominering som skedde oberoende av hans funktionsnedsättning.

Genom att föra upp våra grundläggande värderingar, våra oreflekterade ståndpunkter till ytan har vi möjlighet att förändra dem. Genom att se världen genom någon annans ögon en stund kan vi förändra vår egen syn på omvärlden. Genom att få exempel på olika sätt att leva, på olika sätt att lösa sin vardag kan vi få styrka att förändra vårt eget liv eller öppna upp oss för de som behöver stöd. Det är i alla fall min förhoppning. Därför skrev jag det här arbetet.

Förhoppningen är att ge omgivningen en chans att omvärdera sina egna ståndpunkter när de läser om utmanande idrottare samt att ge läsaren utgångspunkter till att reflektera över olika uppfattningar.

INNHÅLLSFÖRTECKNING

FÖRORD	1
INNHÅLLSFÖRTECKNING	2
INLEDNING	3
Syfte och frågeställningar	3
DISPOSITION	4
TEORETISKT RAMVERK	5
Normer, gränser och avvikelse	5
Synen på funktionsnedsättning och funktionshinder	6
Möjligheter, motståndsstrategier och handlingsutrymme	7
Mellan människa och maskin	8
Idrottsrörelsen och att utmana den	9
HISTORIK OCH TIDIGARE FORSKNING	11
Handikappidrott genom tiderna	11
Tidigare forskning om handikappidrott	12
METOD	14
Metodval	14
Urval och insamling av empiri	14
Diskursanalys och bearbetning	15
Vetenskaplighet och tillförlitlighet	16
Sekretess och integritet	16
RESULTAT OCH ANALYS	17
Fristående tema: Bilder av idrottaren Oscar Pistorius	17
Diskursivt tema 1: Bara hjälten inte vinner	20
Diskursivt tema 2: En atlet som kräver rättvisa	22
Diskursivt tema 3: Människa, maskin och teknisk dopning	24
Slutanalys: En idrottare utan jämförelse	25
DISKUSSION	27
Sammanfattning av resultat och analys	27
Kritiska reflektioner kring vald metod	28
Skillnad mellan avsikt och resultat	28
Summering: Att utmana gränser för möjligheter, förmåga och funktionsfullkomlighet	29
AVSLUTANDE TILLÄGG	30
REFERENSER	31
Källor till huvudtexten	31
Källor till <i>Avslutande tillägg</i>	34
Tidningsartiklar vars kommentarer använts som bearbetningsmaterial	34

INLEDNING

Detta arbete fokuserar på mediebilden av den dubbelamputerade elitidrottaren Oscar Pistorius. Studien är diskursanalytisk och baseras på tidningsartiklar med tillhörande kommentarer kring Pistorius omdebatterade deltagande i idrottstävlingar på elitnivå för personer utan funktionsnedsättning. Syftet är att diskutera möjlighet, förmåga och funktionsfullkomlighet utifrån de normer och diskurser som framträder i arbetet. Nyttan med arbetet kan således bestå i att lyfta fram kopplingar mellan idrott, gränsöverskridande och syn på personer med funktionsnedsättning samt i att belysa fältet handikappidrott.

Handikappidrott har en relativt lång historia. Redan 1927 anordnades tävlingar för personer med funktionsnedsättning och dövsporten har haft världsspel i olika grenar sedan 1924. Dock anses den tävlingsinriktade handikappidrotten härstamma från Stoke-Manderville i England där läkaren Sir Ludwig Guttmann med start 1948 anordnade tävlingar för ryggmärgsskadade, unga krigsveteraner. Då sågs idrottandet även som en del i patienternas fysiska rehabilitering och som en god terapeutisk aktivitet för att motverka psykisk ohälsa. Sverige har anordnat tävlingar sedan 1950-talet och deltog i Stoke-Manderville första gången 1957 (Bolling, 2008).

Forskningsfältet kring handikappidrott är begränsat både inom den svenska litteraturen och inom vetenskaplig forskning i övriga världen. Tidigare arbeten tar oftare rent allmänt upp vinster med ett aktivt liv för personer med funktionshinder. Dock så visar en snabb överblick att forskning, publikationer och omvärldens intresse har ökat sedan omkring år 2007 och framåt då allt fler nischade studier har genomförts, exempelvis av Wickman (2008) och Apelmo (2013).

Att inom ramen för en C-uppsats försöka ge en heltäckande bild av kopplingen mellan idrott, normer och samhällssyn skulle göra det här arbetet allt för stort och tidskrävande. Därför har arbetet begränsats till att ge fördjupade exempel på, samt diskussioner kring, hur idrott på elitnivå kan utmana både utövaren, omvärlden och samhällets sociala normer. Genom att blottlägga uppfattningar och normer som styr tillvaron för gränsöverskridande idrottare tar arbetet upp omgivningens uppfattningar och ståndpunkter till diskussion så att det förändringsarbete som idrottarna påbörjat kan fortskrida även inom det handikappvetenskapliga fältet.

Syfte och frågeställningar

Syftet med detta arbete är att titta närmare på den rådande diskursen kring idrottare som utmanar synen på möjlighet, förmåga och funktionsfullkomlighet. Det sker utifrån mediebilden av den gränsöverskridande elitidrottaren Oscar Pistorius.

Utifrån detta syfte tar arbetet upp följande frågeställningar:

Vilka normer inom idrott och idrottsutövande är kopplade till möjlighet, förmåga och funktionsfullkomlighet?

Hur påverkas en idrottares handlingsutrymme om personen inte kan leva upp till dessa normer?

Hur reagerar personer i omgivningen på dessa idrottare och deras tävlingsmässiga idrottsutövande?

DISPOSITION

Uppsatsens inledning ger en introduktion till ämnet som behandlas och arbetes kontext i stort. Detta avsnitt avslutas med arbetes syfte och frågeställningar.

I efterföljande avsnitt återfinns det teoretiska ramverket med centrala begrepp och teorier kopplade till uppsatsens ämne. Här tas exempelvis upp frågor om normer, gränser och avvikelser samt olika perspektiv på funktionsnedsättning och funktionshinder. Här behandlas även frågor kring gränserna mellan människa och maskin samt idrottsvärlden som kontext och hur den kan utmanas av idrottare med olika förutsättningar.

Därefter ges en överblick i handikappidrottens historia och tidigare forskning inom ämnet. Framst fokuseras på den forskning som tar upp olika perspektiv och uppfattningar kring idrottare med funktionsnedsättningar och deras förmågor samt den tävlingsmässiga delen av att idrotta.

Arbetets nästa avsnitt redogör för metod och etiska överväganden. Arbetet utgår främst ifrån diskursanalytiska verktyg och de tas upp mer ingående här. Vidare beskrivs även insamlingen av arbetets empiriska material och de avgränsningar som gjorts gällande empiriinsamlingen.

I arbetes nästa avsnitt redovisas och analyseras de resultat som framkommit vid bearbetningen av empirin. Redovisningen inleds med ett fristående tema som tar upp olika aspekter av personen och idrottaren Oscar Pistorius. Här återfinns även en redogörelse för de olika kontroverser och ställningstaganden som kommit sig av hans vilja att ställa upp i de olympiska spelen. På detta följer redovisning och analys av de tre diskursiva teman som har kunnat uttolkas. Avsnittet avslutas med ett stycke om idrottare som utmanar gränser inom idrottsvärlden.

Sist i arbetet förs en diskussion om resultaten som framkommit i relation till uppsatsens grunder såsom metod och material, exempelvis källkritiska aspekter. Här redogörs även för hur arbetet utvecklats under uppsatsen genomförande, från materialinsamling till analys. Diskussionen avslutas med reflektioner kring uppsatsens huvudtema.

Avslutningsvis återfinns en kort sammanfattande text om hur fokus i mediebilderna av Oscar Pistorius ändrats sedan det här arbetet påbörjades.

TEORETISKT RAMVERK

I det här avsnittet redogörs för centrala begrepp och teorier kopplade till uppsatsens ämne. Här tas exempelvis upp frågor om normer, gränser och avvikelse samt olika perspektiv på funktionsnedsättning och funktionshinder. Här behandlas även frågor kring gränserna mellan människa och maskin samt idrottsvärlden som kontext och hur den kan utmanas av idrottare med olika förutsättningar.

Normer, gränser och avvikelse

Synen på vad som är önskvärt, viktigt, värdefullt eller avvikande återskapas och omförhandlas ständigt genom normer, ideal och gränsdragningar. Processen innefattas bland annat av möten mellan människor samt regler och beslut från olika organisationer. Normer är tvingande till sin natur och människor formas att leva upp till dem genom att göra det de förväntas göra för att passa in. Att tillhöra normen ger makt, status och utrymme medan personen som inte anses passa in i normen begränsas, styrs och underordnas gentemot resten av samhället. Styrningen sker ofta i det fördolda och tillsammans med tillhörande sociala sanktioner styr normerna vilket handlingsutrymme olika personer får. Även faktorer som kontext, vilken fråga det gäller och personens egen bild av sig själv och sin situation avgör vilka möjligheter personen har att säga och göra saker. Även om alla människor har möjlighet att påverka sitt liv och sin vardag har de således olika mycket kraft och utrymme till sitt förfogande (Svensson, 2007; Szönyi, 2004; Wickman, 2008).

I samhället finns en rad normer kring hur en person bör vara om hon har en funktionsnedsättning. Personen ses både som en avvikare och som en helt vanlig person. Någon som inte passar in helt men som ändå snällt nog ska behandlas som alla andra och ges samma möjligheter. Ofta vidmakthålls denna motsättning genom att personen själv beskriver sig utifrån hur andra brukar se på henne. Personer med funktionsnedsättning får sällan samma stöd eller väcker samma intresse från omgivningen när de gör en aktivitet, exempelvis idrottar. Dessutom ställs de mer sällan inför rimliga, stärkande krav som gör att de utmanas och utvecklas. Ofta ses personerna istället utifrån vad de *inte* klarar. Att ständigt sträva efter en normalitet som inte kan uppnås fullt ut eller avkrävas av andra att kunna utföra saker inverkar även det på hur personen betar sig och ser sig själv (Apelmo, 2013; Sellerberg, 2007; Wickman, 2008).

Enligt Longmore (2003)⁴ kan det faktum att vem som helst kan få en funktionsnedsättning när som helst, och därmed bli avvikande, göra det än mer skrämmande för dem som fötts inom frisknormen. I enlighet med Douglas (1997) och Goffmans (2007) forskning om avvikelse kan personer med funktionsnedsättning också uppfattas som farliga, eftersom de inte gör det förväntade utan handlar och lever utanför normen. Eftersom personerna därmed inte följer de givna koderna och mönstren så stör de den rådande ordningen. För att kunna kontrollera även de som är svåra att kontrollera begränsas deras handlingsutrymme. Personerna hanterar ofta detta genom att göra motstånd eller försöka vinna acceptans.

Enligt Douglas (1997) anses alla personer, fenomen och föremål som förvillar eller säger emot våra invanda mönster vara orena eller avvikande. Det som blir över när våra klara, tydliga indelningar i kategorier och mönster är klara ses som olämpligt och förkastas, omformas eller förnekas så att indelningarna ska kunna upprätthållas. Detta betyder att om något nytt som inte passar in i normen förs in i en ny arena eller situation så stör det och skapar oreda. Samtidigt utgör det nya en kraft som utmanar, provocerar och stimulerar till utveckling och förändring, hävdar Douglas (a.a.).

⁴Återges i Wickman (2007). Artikeln finns endast som bilaga i den tryckta versionen av Wickman (2008) där Longmore (a.a.) återges på sidan 154.

Förändring kan även ske om kategorierna för vad som passar in anses besvärande, är uppbyggda kring motsättningar eller har mål som delvis upplevs säga emot sig själva. En person som skapar oreda genom att inte passa in helt eller genom att gå över gränsen in i en annan sfär försätter sig med Douglas terminologi i ett orätt tillstånd. Personen blir då till ett hot eller en fara för dem med en mer väldefinierad status och mer makt inom sfären. Genom att dra gränser, förkasta avvikelser och belöna konformitet kan samhället styra människor och motstå angrepp från de personer och fenomen som uteslutits (Douglas, 1997).

Douglas (a.a.) hävdar att om någon ses som normal accepteras en ganska stor grad av underligt beteende från personen. Men om någon ses som onormal anses personens beteende inte längre som möjligt att tolerera. När vi jämför olika kategorier och stämplar betonas enhetligheten inom kategorin men även mångfalden av små skillnader som ändå finns. Det är dessa skillnader som gör jämförelsen värt mödan. Om allt och alla inom kategorin skulle följa samma ordning skulle det innebära stora begränsningar i möjligheter, strategier och urval. Variationerna berikar således gruppens möjligheter och val.

Många personer med funktionsnedsättningar får kämpa även med sådant som de har rätt till såsom bidrag, insatser eller anpassningar av vardagsmiljön. Personen blir då lätt sedd och bedömd utifrån det som avviker, här kroppen och funktionsnedsättningen. Personens kropp kan genom detta komma att upplevas som allmän egendom, d.v.s. kroppen blir till något som ska beskådas, bedömas och kategoriseras av andra för att andra sedan ska avgöra hur personen ska grupperas, behandlas och passa in. Detta görs således utifrån vad omgivningen anser är rätt och bra. Sällan får den som avviker berätta om sin bild, sina erfarenheter och sina förutsättningar (Apelmo, 2013).

Synen på funktionsnedsättning och funktionshinder

Under lång tid var den medicinska modellen utgångspunkt för synen på personer med funktionsnedsättning. Skadan och diagnosen ses enligt modellen som knutet till individen vilket medför att personen blir till ett problem i behov av stöd. Personens förutsättningar ses utifrån hur personen avviker, vilka behov hon har och vilka insatser hon behöver. Personen har således en funktionsnedsättning som hon lever med. Sedan slutet av 1900-talet har dock den sociala modellen vunnit mark. Enligt denna modell är det samhällets utformning som avgör de möjligheter och hinder som möter en person. Personen blir således funktionshindrad av omgivningen. Idag betonar samhället dessutom *alla* personers rätt till frigörelse, valmöjlighet och kontroll över sitt eget liv. Genom denna förskjutning har utgångspunkten gått från medicin till samhällspolitik och från den enskilda människan till omgivningen. Den allmänna synen på personer med funktionsnedsättning har även inverkat på klassindelningen av idrottarna och på fokus inom handikappidrott. Genom den medicinska modellen grupperades idrottarna utifrån sin personliga skada och diagnos medan de idag grupperas utifrån den förmåga och funktion som behövs för att utöva sporten de valt att tävla i (Apelmo, 2013; Bolling, 2008; Wickman, 2008).

Östnäs (1998) delar in omgivningens syn på idrottare med funktionsnedsättning i fyra perspektiv: medicinsk modell, social modell, beundrande och/eller tycka synd om. Det första perspektivet, den medicinska modellen, ser idrott som ett komplement till övrig rehabilitering. Man lyfter fram det bra i att idrottaren förbättrar sin hälsa genom att träna sin fysiska förmåga, bättrar på sitt psykiska välmående och ingår i ett socialt sammanhang. Det andra perspektivet, den sociala modellen, lyfter fram normalisering genom idrott. Man ser här hur idrottaren får tillgång till liknande vardag, livsval och samhällsliv som andra. Idrott ska vara till för alla och rusta utövarna till att möta samhällets krav som kapabla medborgare. I det tredje perspektivet, det beundrande, blir funktionsnedsättningen grunden för "positiv" stämpling av idrottaren. När man ser på prestationen utgår man från funktionshindret och individen kommer i skymundan. Det ses som extraordinärt, fascinerande och fantastiskt att en så annorlunda person lyckas med sitt utövande, trots sina hinder. Synen utgår från det som avviker och gör att man inte identifierar sig med idrottaren utan istället betraktar henne utan

att riktigt förstå. I det sista perspektivet, tycka synd om - impulser, blir funktionsnedsättningen grund för negativ stämpling och medlidande. Synen utgår ifrån ett välgörenhetstänkande där idrottaren ses som ett avvikande, passivt objekt istället för en aktiv, presterande person.

Möjligheter, motståndsstrategier och handlingsutrymme

De förutsättningar en människa har och omgivningens reaktioner på dessa utgångspunkter formar vem människan är, vad hon vill, kan och förväntas göra. Apelmo (2013) gör, med stöd i tidigare forskning, gällande att förmågan till handling styrs av hur stora begränsningarna till denna handling är. Det kan gälla exempelvis individens förutsättningar, omgivningens reaktioner eller hinder på strukturell nivå.

För att kunna påverka både sig själv, sin situation och för att hantera den påverkan som kommer utifrån behövs en stabil identitet. Denna stabilitet bygger på en ständig konstruktion och rekonstruktion av jaget och alla de sociala roller en person har. Omgivningens bemötande och reaktioner på det någon gör påverkar personens självbild och handlingar. Exempelvis om personen antingen förväntas klara i det närmaste allt eller inget alls. Processen att skapa och upprätthålla sin identitet kräver vidare att personen särskiljer sig från andra. Personens egna förutsättningar och aktuella livssituation vävs samman med hennes egna perspektiv, funderingar, mål och drömmar (Apelmo, 2013; Sellerberg, 2007; Wickman, 2008).

För att kunna göra motstånd mot normen krävs även tillgängligt utrymme och möjlighet att agera. Motberättelser består av erfarenheter och upplevelser som berättas i syfte att ge en alternativ bild av en företeelse eller ett fenomen. Berättelserna gör således motstånd mot de dominerande synsätten i samhället, vilket beskrivs av exempelvis Apelmo (2013). Enligt Lilja & Vinthagen (2009) handlar motstånd om de underordnades sätt att utmana och underminera den rådande makten så att social förändring sker. Genom motståndshandlingar ges personen ökad makt vilket leder till fler möjlighet och större utrymme att förverkliga sina drömmar och sina intressen. Szönyi (2004) påpekar dock att risken att dra på sig samhällets missnöje genom att utmana idealen ofta är stor och personer som gör motstånd riskerar ofta sociala sanktioner för sitt agerande.

Tilly (2000) har ett annat perspektiv på motståndsstrategier och samhällsförändring. Han beskriver hur strukturell ojämlikhet skapas och vidmakthålls genom grupprocesser och utformning av organisationer tills den blir bestående. En persons egenskaper tillskrivs liten roll i hans teorier, istället lyfter Tilly (a.a.) fram hur underordnade grupper anpassar sig till rådande maktmönster. Sedan blir personerna vana vid sättet de agerar på så att fortsatta handlingar följer liknande strategier. Detta gör att de vedertagna mönstren och begränsningarna blir lätta att efterlikna i nya sammanhang och organisationer så att de befästs ytterligare. I mönstren ingår att de maktavande sätter upp gränser mot underordnade grupper och olika fenomen. Gränserna är svåra att korsa helt men de är inte skarpa utan flertalet gränssfall uppstår ständigt. Ett sätt att förändra gränser eller korsa dem är att få tillgång till nya resurser såsom kontakter eller information och därmed få ökad kapacitet. Personer kan även korsa uppsatta gränser när insatsen för att göra detta blir mindre kostsam eller värdet av att göra det är tillräckligt högt. Om någon korsar gränsen kan den personen öppna upp för andra ur gruppen att följa efter men samtidigt tar personen med sig sina strategier och tidigare erfarenheter. Makten kontrollerar dessutom de underordnade gruppernas resurser och förutsättningar så att deras livschanser, handlingsutrymme och strategier begränsas. Den underordnade gruppen kan göra motstånd mot makten genom att själva definiera sin kategori och sina förutsättningar samt förenas som grupp i kamp mot makten. Motståndet består ofta i att peka ut sociala orättvisor och olämpliga beteendet hos den maktavande gruppen.

Tilly (2000) hävdar att det är svårt att påverka ojämlikhet och strukturerna den grundar sig på genom att ändra attityder eller sättet att tänka hos andra människor, främst eftersom vi styrs av våra tidigare erfarenheter och invanda strategier även vid nya möjligheter. Han hävdar att det är mer

effektivt att angripa ojämlikhet genom att försöka förändra hur organisationer ser ut. Sättet att se på ett fenomen kan ändras genom att personer får tillgång till andra sätt att lösa situationen. Genom detta kan underordnade grupper få tillgång till nya ramar, strategier och resurser att agera utifrån. Samhället kan även genom sina politiska beslut stödja maktmönstren och de invanda sätten att handla och fördela resurser, eller underlätta för de underordnade grupperna att få tillgång till mer resurser och fler möjligheter t.ex. genom att göra det mindre kostsamt för personer att korsa de sociala gränser de makthavande satt upp i samhället.

Genomgående i den samtida forskning som finns inom området funktionshinder, förmåga och idrottande kroppar är att utövarna själva undviker att befästa rollen som offer. Istället ser de sig själva som kapabla, högpresterande idrottare. Omgivningens brist på intresse och respekt för idrottandet gör lätt att personerna själva behöver skapa en motbild för att hålla kvar motiveringen och målmedvetenheten till sin satsning och sitt utövande. Personernas självbild, erfarenheter och idrottsprestationer blir till på så vis till motberättelser. Samtidigt beskriver idrottarna ofta sig själva utifrån omgivningens bilder när de tar avstånd från dem. Motståndet till att stämplas som svag, ofullkomlig och en andra klassens idrottare är ofta ett aktivt ställningstagande som personen har gjort men som hon ofta önskar att hon inte behövde göra. Ofta möts idrottarna av sociala sanktioner, förutfattade meningar och motstånd både inför sitt idrottande och inför sina motbilder. Därför krävs det ofta mycket kraft och energi av personerna för att göra sig hörda; kraft och energi som kunde ha gått till idrottandet och elitprestationerna istället (Apelmo, 2013; Sellerberg, 2007; Wickman, 2008).

Även omvärldens framställning avgör vad som ska ingå i ett fenomen och hur det ska visas upp. Motberättelser i media kring idrottare med funktionshinder består ofta av att porträttera en hjälte, en så kallad superinvalid ("supercrip"), d.v.s. en person med funktionsnedsättning som övervunnit omfattande hinder på sin väg mot framgång. Personen beskrivs som en hjälte med en vilja av stål fångad i en funktionsnedsatt kropp. Det är sällan media återger regler, strategier eller resultat för själva sporterna. Samtidigt utgör media en stark agent som kan ge röst åt en hel grupp, en individs egna upplevelser eller en åsikt som sällan kommer fram. Detta visas exempelvis när idrottare får föra fram sin motbild genom citat och intervjuer eller när media gått in och tagit ställning för handikappidrottens ökade status inom idrottsvärlden (Apelmo, 2013; Bolling, 2008; Wickman, 2008).

Mellan människa och maskin

Kroppen ses i västvärlden som ett helt system. Idrottsutrustning, såsom teknologiskt avancerade baddräkter eller löparskor, ifrågasätter, utmanar och skapar en diskussion kring motpoler såsom förmåga – oförmåga eller organism – maskin. Vad händer när utrustningen börjar suddas ut gränsen för vad som är möjligt och vad som är ett hinder? Många idrottare ser sig inte som funktionsnedsatta när de idrottar vilket väcker frågan om huruvida viss utrustning ska ses som personliga hjälpmedel eller om all idrottsutrustning kan likställas. Utrustningen som idrottarna använder är dessutom ofta specialdesignade för ändamålet vilket gör att de lättare kan ses som en symbol för styrka, kraft och snabbhet istället för att tydligt peka ut avvikelser och funktionsnedsättningen. På detta sätt öppnar utrustningen upp en väg att följa idrottens ideal. De skapar även en möjlighet till prestation, glädje och njutning över att ha åstadkommit något (Apelmo, 2013; Haraway, 2008; Wickman, 2008).

Utrustningen är en viktig del i nästan all sport och är ofta det som möjliggör idrottarens deltagande och goda resultat. Trots detta finns det relativt lite forskning om teknikens roll vid funktionsnedsättning vilket några forskare påpekar, exempelvis Moser (2006)⁵. Ämnet verkar dessutom ges relativt liten plats vid intervjuer och undersökningar. Olika utrustning och tekniska

⁵Återges i Apelmo (2013) s 141.

hjälpmedel såsom rullstolar eller proteser kan av användaren själv ses som en förlängning av kroppen vilket visas i Apelmo (2013) samt Wickman (2008). Hjälpmidlen blir till en resurs genom vilken användaren kan ta plats i samhället och göra det hon vill som en hel person. Även Merleau-Ponty (1999) lyfter fram detta då ett verktyg, exempelvis blindkäpp enligt honom ökar sinnenas räckvidd och blir till ett medel för upplevelser eller aktivitet. Erfarenheterna som denna förlängning öppnar för gör att personen ofta utvidgar sin livssfär till att innesluta verktyget, i alla fall tills det hindrar eller pekats ut. Verktyget blir således en del av personen istället för en del av omvärlden. Men omgivningen ser ofta annorlunda på det hela och bedömer hela personen utifrån verktyget. Genom detta ses personen lätt som något annat, något ännu mer avvikande, av omgivningen. Detta samtidigt som verktyget har en central och viktig del i personens förutsättningar till funktion och förmåga. Omgivningen reagerar lätt med ovilja inför att interagera med personen och hon exkluderas ofta från gemenskapen.

Haraway (2008) skissar upp en möjlig framtida världsordning där vi går från ett organiskt industriellt samhälle till ett polymorft informationssystem. En rad dikotomier utgör ramen för hennes bild, bland annat motpolerna organism – biotopisk komponent. I bilden ingår även begrepp som utformning och begränsningar samt kostnaderna för att minska begränsningar. Bilden är framåtsträvande, när vi har rört oss till den andra motpolen kan vi inte gå tillbaka helt till den första. Här används metaforen *cyborger*, system med både organiska och teknologiska komponenter, för att diskutera mötet mellan människa och maskin ur nya vinklar. Enligt detta synsätt står cyborgerna för en medveten varelse som aktivt stör ordningen och överskrider gränser. Cyborgerna begränsas och kontrolleras genom kostnaderna för sina val och handlingar. Dock sätter Haraway (a.a.) själv aldrig metaforen i relation till funktionshinder och hon ser inte heller övergången, ställningstagandet och mötet mellan de olika sfärerna som speciellt problematiskt. Andra forskare har påpekat att gränsöverskridandet är riskfyllt eftersom det lätt följs av sociala sanktioner samt att möjligheten till gränsöverskridande aktiviteter och handlingar beror på social status, på vilken position personen tilldelats och intagit. Processen blir således möjlig för en liten, privilegierad elit (Brodo, 2004; Mulinari & Sandell, 1999; Pratt, 1991; Pratt, 1994)⁶.

Idrottsrörelsen och att utmana den

Idrott på elitnivå utgörs av en organiserad, tävlingsinriktad fysisk aktivitet där deltagarna strävar efter att förbättra eller bibehålla sin prestationsförmåga. Samtliga deltagare styrs av normer, regler och mål som formulerats av de etablerade idrottsorganisationerna som anordnar tävlingarna (Shelin, 1985)⁷. Utöver prestationen betonar Riksidrottsförbundet även att deltagarna ska ha roligt och må bra under och genom sitt idrottsutövande. Vid sitt utövande investerar idrottaren således i sin fysiska status, förmåga, hälsa och självkänsla. Målet för tävlingsidrottaren är att förbättra dessa värden, tänja kroppens gränser och att nå framgång. Genom detta blir träningen, tävlingarna och prestationerna fyllda av mening samtidigt som idrottaren får betydelse för laget, sporten, och/eller sig själv. Hon blir en viktig person som har något att bidra med. Utöver förmåga och prestationer är idrott även en aktivitet där deltagarnas kroppar visas upp, bekräftas, beundras och kommersialiseras (Apelmo, 2013; Wickman, 2008; Östnäs, 1998).

Begränsade, inkapabla kroppar ingår inte i sportidealet och olika typer av funktionsnedsättningar har därmed ingen självklar plats inom idrott. Idrottare med funktionsnedsättning ses ofta som andra klassens utövare som ska vara nöjda att de ens får vara med och handikappidrotten anses sällan vara sport på riktigt. Detta återspeglas dels i förväntningar och i stöd men även i framställningar från media (DePauw & Gavron, 2005; Schell & Rodriguez 2001⁸; Wickman, 2008).

⁶Samtliga återges i Apelmo (2013) s 143.

⁷Återges i Östnäs (1998) s 35-36.

⁸Återges i Sellerberg (2007) s 24-25.

En idrottare med funktionsnedsättning ser sig sällan som funktionshindrad under utövandet. Istället ser hon sig främst som idrottare och sitt utövande som en fullvärdig del i idrottsvärlden. Detta blir ännu mer tydligt på elitnivå då personen blir en idrottare bland alla andra som satsar och presterar på högsta nivå. Personen tävlar i sin sport, inte i att ha en funktionsnedsättning. Genom denna motbild utmanar idrottarna den vedertagna synen på vem som utövar idrott och hur detta sker. På så vis försöker idrottarna snarare omforma normerna och ramarna för idrott snarare än att passa in i dem. Trenden är positiv, framgångsrik och progressiv vad gäller inkludering och acceptans för idrottare med funktionsnedsättning. Allt fler idrottare, sporter och varianter av utövande är idag inneslutna i idrottsvärlden och i uppfattningen om vad som anses vara idrott men utvecklingen går långsamt (DePauw & Gavron, 2005; Wickman, 2008).

Att tävla mot personer med likartade förutsättningar gör att tävlandet blir meningsfullt då resultaten blir jämförbara och får betydelse. Därför ses lika villkor, rättvisa regler och att ha en sportslig chans som kodex inom sportvärlden. Att kunna jämföra sig med andra och genom hård konkurrens mäta sig med sina motståndare är något som alla tävlande strävar efter. Därför utgör systemet för klassificering inom handikappidrott en stor del av förutsättningarna för utövandet. Genom att gruppera idrottarna utifrån funktion och förmåga så kan de tävla på ungefär lika villkor efter egna förutsättningar (Bolling, 2008).

Idag finns olika uppfattningar om huruvida idrottare med funktionsnedsättning ska ha sina egna tävlingar, egna grenar eller om all idrott ska integreras utifrån förmåga. Det finns visserligen redan exempel på enskilda idrottare som tävlar på samma villkor, exempelvis i skytte eller frågan om idrottare med funktionsnedsättningar ska inkluderas i ordinarie OS-programmet eller idrottsrörelsen i stort har diskuterats. Att tävla mot personer utan funktionsnedsättning skulle ge ökad status och förbättra allmänhetens attityder till idrottare med funktionsnedsättning. Det skulle även ge bättre kvalitet på träningen och fler tävlingstillfällen, hävdar de inom handikappidrotten som förespråkar samlade tävlingar. Dock så har röster höjts inför att plocka ut vissa grenar ur Paralympics. Tävlingarna är till för att väcka intresse och locka publik, risken finns att handikappidrotten kan förlora på att de mest uppmärksammade grenarna och idrottarna tävlar i OS medan övriga kvarstår i Paralympics (DePauw & Gavron, 2005; Wickman, 2008; Östnäs, 1998).

HISTORIK OCH TIDIGARE FORSKNING

Här ges en överblick i handikappidrottens historia och tidigare forskning inom ämnet. Främst fokuseras på den forskning som tar upp olika perspektiv och uppfattningar kring idrottare med funktionsnedsättningar och deras förmågor samt den tävlingsmässiga delen av att idrotta.

Handikappidrott genom tiderna

Även om tävlingar inom handikappidrott funnits i flertalet länder så har organisation, upplägg och utgångspunkter sett olika ut. Därför efterfrågades en aktör med huvudansvar för att samordna, bevaka och utveckla handikappidrotten. 1989 bildades IPC - Internationella paralympiska kommittén och de har haft fullt ansvar för Paralympics sedan 1994. I förlängningen av detta bildades nationella paralympiska kommittéer i flera länder som sedan samarbetade med IPC. Detta medförde att handikappidrotten knöt sig mer till idrottsrörelsen istället för att i det närmaste uteslutande arbeta med handikapprörelsen som man tidigare gjort. Dövporten och Special Olympics, med tävlingar för personer med utvecklingsstörning, står dock fortfarande utanför IPC. I Sverige har det sedan 1980-talet diskuterats om, hur och med vilka utgångspunkter handikappidrotten ska integreras med övrig idrott. En bit i den diskussionen har handlat om den eventuella möjligheten för idrottare med funktionsnedsättning att kvala in och tävla i olympiska spelen som fullvärdiga deltagare. Handikappidrottens integrering och steg närmare idrottsrörelsen ses således som en viktig fråga både nationellt och internationellt även om beslutsprocessen tar tid (Bolling, 2008; Östnäs, 1998).

Vilka typer av funktionsnedsättningar, antal klasser och vilka idrottsgrenar som inkluderats i tävlingar på högre nivå har varierat genom åren. Från slutet av 1920-talet till slutet av 40-talet vände sig tävlingarna främst till ryggmärgsskadade krigsveteraner eller döva. Sedan, främst under 1970-talet, inkluderades även personer med amputationer, synskador, utvecklingsstörning eller CP-skador. Idrottare med utvecklingsstörning uteslöts dock ur olympiska sammanhang år 2000 -2012 efter det att Spaniens paralympiska trupp fuskat och även haft med funktionsfullkomliga deltagare, exempelvis i sitt basketlag. Avslutningsvis finns en grupp av idrottare som har betydande funktionsnedsättningar men som inte går att placera i någon av de andra grupperna. Klassificeringssystemet inom handikappidrott är komplext och svårt att sätta sig in i även om man idag minskat antalet klasser (Bolling, 2008).

Under lång tid anordnades tävlingar inom handikappidrott som fristående arrangemang, på egna platser, med egna regler och förutsättningar. År 1960 anordnades Paralympics för första gången i samma stad som de olympiska spelen men bara tillfälligt. Först 1988 arrangerades båda tävlingarna på samma arena och i samband med varandra. Sedan 2001 finns ett avtal som gör gällande att staden som arrangerar OS även åtar sig att arrangera Paralympics på samma arenor (Bolling, 2008).

I Sverige bildades SHIF, Svenska Handikappidrottsförbundet, 1969 som ett specialförbund inom Svenska Riksidrottsförbundet. Syftet var att erbjuda även personer med funktionsnedsättning en normaliserad, aktiv fritid. Idag organiserar förbundet idrottare på alla ambitionsnivåer. Under 1995 bröt sig dövporten ur SHIF och bildade sitt eget, självständiga specialförbund. Under 1980-talet var Sverige framgångsrikt inom handikappidrott på elitnivå. Ökad konkurrens, sämre ekonomi och svårigheten att rekrytera idrottare gjorde att landets ranking dalade under 1990-talet för att återigen få mer intresse och bättre resultat under 2000-talet. (Bolling, 2008; Östnäs, 1998).

År 2008 kan räknas som genombrottsår för handikappidrott som då börjar ses i nytt ljus. Paralympics etableras som ett stort globalt idrottsevenemang vilket erbjuder idrott och prestationer på högsta nivå. Här i Sverige får en idrottare med funktionsnedsättning Svenska Dagbladets bragdmedalj och inslag från Paralympics sänds på TV. Antalet deltagare och grenar i Paralympics

har ökat kraftigt även om antalet klassindelningar och medaljer har minskat. Under OS i London tävlade ca 2400 deltagare från 160 länder i 20 olika sporter såsom bågskytte, friidrott, judo, rodd och ridning. Genom denna utveckling har handikappidrott gått från att vara en del i medicinsk behandling till att vara en parallelltävling till olympiska spelen (Bolling, 2008).

Att idrottare med funktionsnedsättning tävlar mot funktionsfullkomliga idrottare är ingen nyhet. Redan 1904 deltog löparen George Eyser i olympiska spelen trots sitt amputerade ben. Ett annat exempel är den danska ryttaren Lis Hartel som deltog i OS 1952 och 1956. Hartel är förlamad från knäna och nedåt till följd av polio. Under senare år har Natalie du Toit, som använder protes för ett ben, tävlat för Sydafrika i simning. Pistorius är dock den första idrottaren med dubbla proteser att tävla i både Paralympics och OS under samma år. (Abblitt, 2012; www.sport-reference.com).

Tidigare forskning om handikappidrott

Likt synen på personer med funktionsnedsättningar och på funktionshinder i övrigt så har fokus ändrats under de senaste tjugo åren även inom handikappidrotten och forskningsfälten för handikappvetenskap. Genom att tidigare ta sin utgångspunkt individen betonade forskningen fysisk aktivitet med fokus på sociala och kroppsliga konsekvenser för idrottsutövaren. Detta ledde fram till att rehabiliteringsperspektiv blev dominerande och det tävlingsmässiga utövandet togs sällan i beaktande. Fokus har sedan dess förflyttats från individen och funktionsnedsättningen till idrottandet och förmågan (Apelmo, 2013; Bolling, 2008; DePauw & Gavron, 2005; Sellerberg, 2007; Östnäs, 1998).

Wickman (2008) tar i sin forskning bland annat upp den komplexa bild av motstridiga normer och budskap som möter handikappidrottare på elitnivå. Å ena sidan anses att personer med funktionshinder vara passiva och beroende vårdobjekt som har svårt att genomföra olika aktiviteter. Å andra sidan anses idrottare vara starka, självständiga och handlingskraftiga subjekt som är rörliga, fyllda av energi och har god kroppskontroll. Förmåga, funktion och duglighet är således nära kopplat till idrottande medan motsatta begrepp kopplas till personer med funktionsnedsättning. Dessa uppfattningar förstärks ytterligare vid elitidrott och blir till en stereotyp bild. Detta medför att det är i det närmaste omöjligt för en elitidrottare med funktionsnedsättning att nå samma status som sina funktionsfullkomliga likar. Mycket på grund av att de anses bryta mot idealen kring vad idrott står för. Ofta undergrävs personernas idrottande genom att beskrivas som en del av rehabilitering, en aktivitet bland många andra eller som att utövandet mest sker på skoj. Allt för sällan tas utövandet och elitsatsningen på allvar och ges den bekräftelsen som skulle ha getts i övriga idrottsvärlden, vilket även belyses av Apelmo (2013) och Sellerberg (2007).

Vidare visar Wickmans forskning (2008) även att typen av funktionsnedsättning, när den uppstår och hur omfattande den är inverkar på idrottarnas status, möjligheter och reaktioner från omgivningen. Personer med en mindre omfattande, förvärvad funktionsnedsättning och ett fördelaktigt yttre får mer deltagande reaktioner från omgivningen och större uppmärksamhet i media. Exempelvis så ses amputerade personer i det närmaste som normala. Trots den korrekthet som råder kring funktionsnedsättningar i dagens samhälle så visar undersökningen (a.a.) även att det fortfarande döljs många nervärderande uppfattningar under ytan och att de kommer fram exempelvis i ordval och beskrivningar, något som visas även av Sellerbergs forskning (2007). En intervjuperson hos Wickman (2008) påpekar att om inte funktionsnedsättningen sågs som ett problem så skulle det inte komma på tal hela tiden. Hur något framställs av omvärlden styr ofta vad och vilka som ska inkluderas i ett fenomen, exempelvis idrott. Framställningarna styr även hur fenomenet ska visas upp. Exempelvis så fokuserar media fortfarande ofta på hindren som överkommit för att kunna tävla och på det beundransvärda i utövandet. Dock så lyfter undersökningen (a.a.) även fram att det idag sker ett medvetet arbete från många för att förändra omgivningens uppfattningar kring idrott och funktionsnedsättningar. Detta har gjort att

omgivningen fått en allt mer positiva föreställningar kring ämnet vilket visat sig i ökat erkännande, bättre bemötande och mer respekt.

Sammantaget i Apeldoorn (2013), Sellerberg (2007) och Wickman (2008) framträder en bild av en åsidosatt, ganska ouppmärksam grupp, med idrottsutövare. Gruppen består av starka, målinriktade personer som aktivt jobbar för att ge sporten och prestationerna erkännande och status. Idrott och tävlingsmässigt utövande ger enligt denna forskning personer med funktionsnedsättning möjligheter att skapa en positiv motbild till den stereotypa gestaltning som beskrivs ovan. Dessvärre visar samma forskningsarbeten att hierarkier och attityder kring olika funktionsnedsättningar återskapas även inom gruppen. Positionen som idrottaren tilldelas av sig själv, gruppen och omgivningen kan därför komma i konflikt och påverka personens handlingsutrymme.

Tävlingar riktade till idrottare med funktionsnedsättning och tävlingar riktade till funktionsfullkomliga idrottare har ofta olika krav och standard för deltagande. Idrottarna för i Sellerbergs (2007) och Wickmans (2008) forskning fram en oro för att de ses som mindre professionella om deras tävlingar inte har samma krav och standard som andra tävlingar. Dessutom medför kraven för att få delta i tävlingar riktade till idrottare med funktionsnedsättning ännu en paradox. För att tilldelas en lämplig grupp enligt klassifikationssystemet inom handikappidrott måste personen kategoriseras ifrån sina förutsättningar och hinder, d.v.s. personerna behöver acceptera sin funktionsnedsättning och sin roll som funktionshindrad. Detta för att in nästa steg kunna utmana samma roll och alla föreställningar som tillhör både rollen och idrottande i sig genom att delta i olika tävlingar. Dessa resultat lyfts tydligt fram i Sellerbergs forskning (2007) där materialet visar att idrottarna först placerar sig inom handikappdiskursen för att genom sitt idrottande sedan kunna ge röst åt sina erfarenheter och sina prestationer. Genom detta tar idrottarna allt större plats inom idrottsvärlden.

METOD

Här redogörs för arbetets metod och etiska överväganden. Genomförande och bearbetning utgår främst ifrån diskursanalytiska verktyg och analysmodeller, vilka tas upp mer ingående här. Vidare beskrivs även insamlingen av arbetets empiriska material och de avgränsningar som gjorts gällande detta material.

Metodval

För att uppfylla det här arbetets syfte och besvara dess frågeställningar valdes diskursanalysen som metod. Inom diskursanalysen är det centralt att låta det insamlade materialet i möjligaste mån få tala för sig självt. Trots detta behövde arbetet självfallet förankras i tidigare forskning. Därför valdes vissa centrala teorier och begrepp ut såsom normer, syn på funktionshinder och handlingsutrymme. Med stöd i Winther Jørgensen & Phillips (2000) kompletterades den teoretiska bakgrunden under arbetets gång med sådant som lyftes fram i de bearbetade texterna. På detta sätt påverkades den teoriska bakgrunden empirin samtidigt som resultaten vävdes samman med den tidigare forskningen inom ämnet.

Urval och insamling av empiri

Urvalet för texterna som används i det här arbetet skedde inledningsvis genom sökningar på Internet efter tidningsartiklar rörande mediebilderna kring Oscar Pistorius idrottsprestationer. För svenska tidningsartiklar gjordes en sökning på "oscar pistorius + os" och för engelskspråkiga tidningsartiklar på "oscar pistorius + olympics". Omfånget på antalet sökträffar och olika typer av material bedömdes inte som hanterbart inom den angivna tidsramen. I nästa steg gjordes därför en sällning och ett slumpmässigt urval.

Efter två-tre träffsidor började materialet minska antalet unika träffar avsevärt och därför gjordes ett urval bland dessa sökträffar. Allt som inte var seriösa texter sällades bort, exempelvis videoklipp och texter som endast redovisade någon annan källas material eller bilder. I detta skede lästes texterna endast översiktligt i syfte att undersöka om länkarna fungerade, att texterna inte var en upprepning samt att de var seriöst skrivna. Detta bidrog även till en överblick av texternas omfång.

Efter denna inledande läsning framträdde tre typer av texter: Personliga texter, tidskriftsartiklar samt tidningsartiklar. Alla med en varierande mängd kommentarer. De *Personliga texterna* bestod av bloggar, krönikor, tidningsartiklar med stor mängd bilder samt kortare texter som återgav andra mer, tillförlitliga källor. Utifrån uppsatsens fokus på mediebilderna kring Pistorius valdes dessa texter bort till förmån för de två senare kategorierna. *Tidskriftsartiklarna* var av mer vetenskaplig karaktär men de hade bara någon enstaka kommentar vardera. Dessa artiklar användes till det fristående temat **Bilder av idrottaren Oscar Pistorius**. Det temat beskriver Pistorius förutsättningar och idrottskarriär samt olika kontroverser som varit kring hans idrottande. *Tidningsartiklarna* hade varierande innehåll och flertalet kommentarer vardera. Det är dessa kommentarer som legat till grund för de diskursiva teman som redovisas och analyseras i det här arbetet. Det är framförallt i dessa anonyma kommentarer som människors synsätt, värderingar och reaktioner framkommer på ett väldigt o censurerat och varierande sätt.

I nästa steg synades respektive tidskrifts- eller tidningsartikels karaktär mer ingående, avseende dess innehåll samt hur många kommentarer som gjorts och om vad. Målet var att ha så rikt och så varierande material som möjligt inom uppsatsens ram och texterna minskades därvid till totalt tjugofem stycken. Av dessa valdes fem tidskriftsartiklar och fem tidningsartiklar varav en på svenska och övriga på engelska i vardera kategorin. Tidskriftsartiklarna hade totalt 1 kommentar medan tidningsartiklarna hade totalt 187 kommentarer. Vad de olika tidskrifts- och

tidningsartiklarna med kommentarer handlar om, vad de har för perspektiv och teman framkommer vidare i avsnittet för *Resultat och analys*.

Diskursanalys och bearbetning

En diskurs kan beskrivas som ett visst sätt att tala om, agera och förstå världen på. Vårt sätt att tala och agera ses inte här som neutrala avspeglningar av omvärlden utan istället som bidragande till att skapa och förändra den. Diskursanalys innebär således att man analyserar de olika mönster av språk och handlingar som formar vår värld och verklighet. Genom detta kan uppfattningar och fenomen som inte syntes i materialet från början komma upp till ytan och diskuteras. Diskursanalys ger på detta sätt verktyg att både se saker på ett nytt sätt och att se nya saker. Metoden lyfter dock fram att både föreställningar och kontext är föränderliga i både tid och rum. Diskurser kan vidare ses och analyseras ur olika paradigmen och perspektiv. Varje synsätt har sin arena och sina intressen att bevaka. De synsätt som tas upp här handlar främst om vart fokus ska ligga, på funktionshindret eller på idrottandet samt vad som händer när man rör sig från ett fält till ett annat. (Ehn & Löfgren, 2001; Hamreby, 2009; Winther Jørgensen & Phillips, 2000).

Med så pass komplexa och varierande texter som ligger till grund för den här uppsatsen valdes två arbetsordningar ut som praktiskt stöd för den fortsatta bearbetningen. Arbetssätt beskrivs vidare i analysmodell 2 och 3 i Blom & Nygren (2009) och stöds av Nordzell (2007). Analysmodellerna beskriver arbetsordningen för material med olika grad av samstämmighet vad gäller texternas uppkomst och innehåll. De beskriver arbetsordningen från en första överblickande genomläsning, via kodning till helhetstolkning och lärd förståelse.

Analysmodell 2 går ut på att materialet innehåller någorlunda likartade utsagor, exempelvis gällande aktiviteter eller kontext. Dessa kriterier kan gälla antingen temat som helhet eller varje utsaga för sig. Modellen innebär att forskaren skapar en första helhetsförståelse av materialet för att sedan analysera och koda det i grupperade teman. Modellen användes i det inledande skedet av bearbetningen parallellt med analysmodell 3. Detta för att plocka isär och koda varje utvald text, inklusive alla kommentarer.

Analysmodell 3 går ut på att utsagorna är relativt homogena med ett gemensamt tema, gemensam kontext eller gemensamma nämnare i varje utsaga. Modellen innebär att forskaren skapar en första förståelse och sedan analyserar materialet i helhet. Därefter sammanställs alla koder så att teman framkommer i helhetsbilden. Modellen användes inledningsvis parallellt med analysmodell 2 för att hålla kvar vid den totala helhetsbilden i alla texter. Vid den fortsatta bearbetningen användes denna modell allt mer medan analysmodell 2 i det närmaste övergavs. Detta val gjordes eftersom kommentarerna visade sig vara relativt homogena i sina utsagor även mellan de olika tidningsartiklar de var knutna till. Genom detta växte en analys fram kopplat till föreställningar om idrott, förmåga och handlingsutrymme i en teoretisk kontext. Detta ledde till ett omfattande material trots att kommentarer och texter kring en enda idrottare använts för att ge en bild av en hel diskurs inom handikappforskningen.

Kommentarerna visade olika uppfattningar, ställningstagande och perspektiv kring mediebilderna av Oscar Pistorius. Med hjälp av metodiken kunde de diskurser som framkom i texterna analyseras utifrån hur människor formas, styrs och utvecklas i mötet med sin omgivning. Texterna beskrev hur människor som avviker begränsas i sitt handlingsutrymme och därmed ges färre möjligheter att agera. Denna styrning utifrån normer är en central del av diskursanalysen. Texterna beskrev även hur människor skapar mening och rättfärdigar sina ställningstaganden, även om dessa ställningstaganden kanske går emot vad som anses (politiskt) korrekt av samhället i stort. Även detta är centralt inom diskursanalysen, varvid metodvalet befästes ytterligare (Ehn & Löfgren 2001; Winther Jørgensen & Phillips, 2000).

Vetenskaplighet och tillförlitlighet

Inom kvalitativ forskning betonas att arbetet ska vara tillförlitligt, överförbart och transparent. Detta innebär att det som framkommer ska vara trovärdigt, välargumenterat och kunna diskuteras även utanför det här arbetets specifika frågeställning. Det innebär även att bearbetningsprocessen ska vara välgrundad och gå att följa i arbetet.

Inom diskursanalysen ifrågasätts tanken på objektivitet och distans eftersom metoden bland annat grundas i tanken att verkligheten byggs upp av subjektiva erfarenheter och upplevelser hos människor i interaktion med andra människor. Under forskningsprocessen blir forskaren färgad av materialet samtidigt som hennes livsvärld färgar bearbetningen och analysen. Andra utgångspunkter och ställningstaganden hade troligtvis kunnat ge andra resultat och tolkningar. Sammantaget ställer detta krav på att forskaren strävar efter att hålla sig så empiriskt opåverkad som möjligt till det material hon bearbetar samt att redovisa hela arbetsprocessen (Sharf 1999; Winther Jørgensen & Phillips, 2000).

De texter som uppsatsen bygger på har uppkommit utifrån den gemensamma nämnaren att en idrottare med nedsatt funktionsförmåga vill tävla på elitnivå mot funktionsfullkomliga idrottare och har tillåtits göra det. Ofta följer kommentarerna det tema som artikeln tar upp men personliga uppfattningar kring ämnet i stort framkommer också. Därmed kan materialet inte sägas ha någon begränsning vad gäller vem som får skriva eller kommentera och vad personerna får skriva om.

Eftersom texterna som ligger till grund för denna studie är producerat i andra syften än för forskarstudier går det att argumentera att forskarens påverkan på materialet är obefintlig. Då tidningsartiklarna är publicerade inom de senaste åren och kommenterade som en direkt reaktion på läsning av texterna så kan materialet utifrån Hartman (2003) anses oberoende och ha stark samtidighet.

Sekretess och integritet

Empirin till den här uppsatsen har hämtats från offentliga publikationer och bidragen har lämnats frivilligt utan uppmaning från någon forskare. De som kommenterat har valt att göra detta anonymt så en kontakt för att säkerställa medgivande om forskningsdeltagande hade troligen inte varit önskvärt utan istället snarare motverkat sitt eget syfte. Intentionen i den här uppsatsen har aldrig varit att lyfta fram någon enskild person som bidragit med material till arbetet. Genom uppsatsens syfte, utformning och arbetsmetod anses det här arbetet inte bidra till att någon kommer till skada eller lider men till följd av att personens uppfattningar och texter används här (Löfberg, 2008; Sharf, 1999; Svenningsson; 2001).

Uppsatsens syfte, utformning och arbetsmetod, som inte innebär någon direktkontakt med namngivna personer, gör att Vetenskapliga rådets rekommendationer endast kommer tas upp utifrån de aspekter riktlinjerna behandlar. Detta eftersom riktlinjerna inte går att applicera på den här typen av arbete. Texter på Internet är dock så pass nytt material att det utifrån exempelvis Löfberg (2008) och Sharf (1999) kan diskuteras om de som skrivit kommentarerna tänkt på möjligheten att deras inlägg kan bli föremål för forskning, varför extra försiktighet iakttagits. Att varken närvara fysiskt eller avslöja sitt privata namn kan ge en känsla av anonymitet som kan bidra till att personen berättar saker och ting om sig själv som hon inte hade berättat i ett annat sammanhang.

RESULTAT OCH ANALYS

Här redogörs först det fristående temat med *Bilder av idrottaren Oscar Pistorius*. Avsnittet redogör för hans förutsättningar och idrottskarriär samt för olika kontroverser som varit kring hans idrottande. Vidare redogörs för de diskursiva teman, d.v.s. huvuddragen, som framkommit vid bearbetningen av kommentarerna till tidningsartiklarna. Även innehållet i själva tidningsartiklarna de tillhör har tagits i beaktande när redovisningen skrevs. De tre diskursiva teman som framkommit är: *Bara hjälten inte vinner*, *En atlet som kräver rättvisa* samt *Människa, maskin och teknisk dopning*. Nedan beskrivs karaktärsdrag och tyngdpunkterna i de olika argumenten för varje tema. Varje redovisning avslutas med en analys kopplat till uppsatsens frågeställningar.

Ett relativt litet antal kommentarer har tagits bort ur den här redovisningen. Det gäller då kommentarer där en åsikt överdrivits eller förvrängts i syfte att ta udden av diskussionen i stort eller av någons argument. Man ställer sig exempelvis frågande till hur rättvisa OS-tävlingarna är i övrigt eller gör sig lustig utifrån tanken att Pistorius skulle ha fördel av sina bladproteser. Någon nämner att kontroversen kring Pistorius liknar en amerikansk snyftfilm med lyckligt slut. Andra kommentarer gäller sådant som ligger utanför uppsatsens ramar. Exempelvis så är en av tidningsartiklarna som kommenterats skriven av en paralympier och kommentarerna tar då upp Pistorius deltagande i Paralympics eller uppfattningar kring handikappidrott. I samma anda lyfter en grupp kommentarer fram att Pistorius kamp skapat positiv uppmärksamhet åt Paralympics och gett ökad status åt handikappidrotten.

Fristående tema: Bilder av idrottaren Oscar Pistorius

Förutsättningar och idrottskarriär

Oscar Pistorius föddes den 22 november 1986 i Sydafrika⁹⁹. Vid födseln saknade han de skelettben som går på utsidan av underbenet mellan knä och fotled, fibula-benen. När Pistorius var 11 månader gammal amputerades hans båda ben under knäna på inrådan av läkare. Han fick sen sina första proteser och lärde sig snabbt gå. Pistorius citeras i tidningsartiklarna då han beskriver att han som liten inte såg det som att han hade någon funktionsnedsättning utan snarare som att han hade andra sorts skor. Pistorius uppges vilja bli sedd som duglig för sina förmågor och prestationer, istället för som en avvikelse eller ett undantag (Kelso, 2012; Keyes, 2011; Moreton, 2012; Riccobono, 2012; www.oscarpistorius.com/about-oscar, 2013).

Under uppväxten tränade och tävlade Pistorius i en rad olika sporter. Han började träna kortdistanslöpning 2003 efter en rugbyskada och han har en stark ställning som flerfaldig mästare i Paralympics. Pistorius är överlägsen på 100m och innehar en lång rad världsrekord på olika distanser även om allt fler utmanare börjar dyka upp. Vid Paralympics i Aten 2004 vann Pistorius guld och satte världsrekord på 200m för personer med minst ett amputerat ben. Han följde upp resultatet med en rad titlar och världsrekord på olika distanser vid Paralympics 2008. Under Paralympics i London kommenterade Pistorius längden på en annan löpares bladproteser vilket fick kontroverserna kring hans egna tävlingsproteser att blomstra upp på nytt. Några anser att Pistorius kamp har gjort att omgivningen fått upp ögonen för handikappidrott medan andra anser att han ska förlika sig med att han har en funktionsnedsättning och fortsätta tävla endast i Paralympics (BBC Sport, 2008; Eveleth, 2012; Moreton, 2012; Riccobono, 2012; Rushgrove, 2012).

Som tävlingsproteser började Pistorius tidigt använda ett par Cheetah Flex Foot-blad, tillverkade av företaget Össur. Bladen är gjorda av flera lager kolfiber och formade likt kurvan på bakbenen hos en gepard. I nedtrampet pressas bladen ihop, och lagrar därmed energi. När benet lyfts fjädrar bladen från marken och löparen rör sig framåt. Protensernas utseende gjorde att Pistorius snabbt fick

⁹⁹ Källorna är inte enhetliga vad gäller födelseort. Bland andra Riccobono (2012) anger Pretoria medan Pistorius offentliga hemsida anger Johannesburg.

smeknamnet ”The Bladerunner” och beskrivs som den snabbaste människan utan ben. Proteserna har funnits på marknaden sedan 1997 och numer använder merparten löpare med funktionsnedsättning dem. Bladen medför en väldigt annorlunda löpstil med långsamma starter och avslut. Detta beror på att bladen inte lagrar och avger kraft på samma sätt som ett ben av kött och blod. Hittills har ingen annan löpare som använder bladen sprungit under 50sek på 400m, Pistorius personbästa 2011 var 45.07 sekunder. (Eveleth, 2012; Keyes, 2011; Riccobono, 2012; www.oscarpistorius.com/about-oscar, 2013).

Redan 2004 började Pistorius, parallellt med sin karriär inom handikappidrotten, även tävla mot funktionsfullkomliga löpare, främst på distansen 400m. En av hans stora drömmar var att tävla mot funktionsfullkomliga löpare i OS och han har kämpat hårt för att nå dit. Som en del i att försöka kvala till OS i Peking 2008 tävlade Pistorius mot funktionsfullkomliga löpare vid sydafrikanska mästerskapen 2007 och kom tvåa på 400m. Kvaltiden för en plats i den olympiska truppen låg då under Pistorius personbästa och han missade uttagningen med 0,7 sekunder. Han deltog dock i Paralympics och tog tre guldmedaljer. Satsningarna inför Peking-OS gjorde att fler fick upp ögonen för Pistorius och han fick allt fler inbjudningar till allt större tävlingar. Han var bland annat en del av stafettlaget under världsmästerskapen 2011 men blev dock bortplockad från startfältet inför finalen trots att han gjorde bra ifrån sig under kvalheaten. Det spekuleras i om detta gjordes på grund utav hans proteser. Trots att Pistorius skadades i en båtolycka 2009 klarade han kvaltiderna inför OS i London och blev uttagen för att representera sitt land på distanserna 400m samt 4x400m stafett. Han hade därmed nått sitt mål att godkännas för deltagande i OS. Under tävlingarna i London klarade Pistorius sina försöksheat bra. Han blev dock utslagen i semifinalen på sprinten och laget kom sist i stafettfinalen. (BBC Sport, 2008; Moreton, 2012; Riccobono, 2012; www.oscarpistorius.com/about-oscar, 2013).

En av artikelförfattarna, Abblitt (2012), jämför Pistorius med simmaren Michael Phelps. Detta är en jämförelse som ytterligare en artikelförfattare (Keyes, 2011) gör och som även gjorts i samband med de tester som utförts kring Pistorius och hans bladproteser. Medan Phelps stal strålkastarljuset genom sitt rekord på 22 OS-medaljer skapade Pistorius historia genom att ens delta. Oavsett vad som anses om Pistorius deltagande i tävlingar på elitnivå för funktionsfullkomliga idrottare så visar testerna, som återges nedan, att han inte kan sägas vara någon vanlig elitidrottare utan att han hör hemma i en liten extraordinär skara med enastående fysik.

Gränsdragningar och kontroverser

Genom Pistorius kamp att delta i olympiska spelen 2008 blev kontroversen kring tekniska hjälpmedel och utrustning märkbar. Under OS-satsningen fick även Internationella friidrottsförbundet, IAAF, upp ögonen för Pistorius och hans bladproteser. Fram till 2007 tilläts idrottare som "kunde och som inte hade avsevärda nackdelar" delta i olympiska spelen. Inför OS 2008 gjorde dock IAAF en regeländring som slog fast att "all sorts teknisk utrustning som innehåller fjädrar, hjul eller andra komponenter som förser användaren med en fördel gent emot andra elitidrottare som inte använder en sådan utrustning" skulle leda till diskvalificering av användaren. Med stöd av detta förbjöds alla typer av proteser. Det hävdades att regeländringen, trots tidpunkten, inte var specifikt ämnad att stoppa Pistorius (Keyes, 2011; Riccobono, 2012).

Pistorius anser inte att hans bladproteser hjälper honom på ett otillåtet sätt vid tävlingar och motsatte sig därför beslutet att stänga av honom. Invändningarna ledde till en mängd olika tester vid två tillfällen. Den ena omgången tester skedde vid sportuniversitetet i Köln på IAAF:s initiativ och den andra omgången vid Rice University, USA efter att Pistorius tagit kontroversen till domstol. Testerna i Köln visade att Pistorius använder 25 % mindre energi än funktionsfullkomliga löpare när de sprang i samma hastighet på en raksträcka. Den mindre energiåtgången kopplades till bladproteserna. Baserat på detta fastslogs det att Pistorius har avsevärda tävlingsmässiga fördelar gentemot sina konkurrenter. Han förbjöds därmed tävla mot funktionsfullkomliga löpare på elitnivå

från och med 2008. Istället hänvisades han till Paralympics (BBC Sport, 2008; Eveleth, 2012; Moreton, 2012; Riccobono, 2012).

Pistorius överklagade beslutet eftersom han ansåg att testerna inte återspeglade den tävlingsituation han använde dem till. Man hade exempelvis inte räknat in nackdelarna gällande start, balans och acceleration. De nya testerna i USA visade att bladproteserna visserligen ger Pistorius något bättre värden för syreupptagning än den genomsnittlige löparen men att värdena ligger helt inom spannet för löpare på elit- eller semielitnivå. Vidare visade testerna att Pistorius pendlar sina ben något snabbare till följd av protesernas lägre vikt. Men hans steg är kortare än konkurrenternas och stegfrekvensen är samma eller lägre. Pistorius är som idrottare "fysiologiskt lik men mekaniskt olik" någon som springer med intakta ben. Han använder syre på samma sätt som andra löpare men han rör sin kropp annorlunda (Eveleth, 2012; Keyes, 2011; Moreton, 2012; Riccobono, 2012).

I en sammanfattande artikel för The Journal of Applied Physiology (återges i Eveleth, 2012) fastslog de amerikanska forskarna att fördelarna med att använda bladen vägs upp av nackdelarna och att han totalt sett inte har några bevisbara, tävlingsmässiga fördelar av proteserna. IAAF:s beslut hävdades med omedelbar verkan i maj 2008 och Pistorius fick därmed återigen rätt att kvala till OS i Peking. Domstolen betonade dock att beslutet endast gällde i just det här fallet och för just den här designen av bladen. Om förutsättningarna ändras, exempelvis genom en mer avancerad utformning av bladen eller genom vidare forskning, kan det göra att domstolen omprövar sitt beslut och kanske tar tillbaka sitt godkännande. I ett sista försök att hålla Pistorius utanför de olympiska spelen bad IAAF kommittén i Sydafrika att neka honom en plats i landslaget, "av säkerhetsskäl". Det hävdades att Pistorius var en fara för sig själv och för andra elitidrottare i ett stafettlag p.g.a. sina proteser men vädjan bifölls inte (BBC Sport, 2008; Moreton, 2012; Riccobono, 2012).

Kontroversen kring tekniska hjälpmedel och tävlingsmässiga fördelar avstannade dock inte med domstolsbeslutet. De olika forskarna i testgruppen från USA började nämligen föra fram väldigt olika åsikter om vad "mekaniskt annorlunda" egentligen betyder. Det ena lägret hävdar att protesernas mekanik tillåter en helt annan löpstil och att den ger tävlingsmässiga fördelar. Protesernas låga vikt gör det lättare att samla kraft med foten i marken inför nästa steg och att inte lika mycket kraft behövs för att trycka ifrån i steget. Det andra lägret hävdar att Pistorius förutsättningar kombinerat med de för- och nackdelar som proteserna ger, i slutändan gör honom jämspelt med övriga löpare i startfältet. Protesernas lägre vikt ger exempelvis mindre drivkraft framåt och gör att löparen behöver trycka ifrån hårdare för att uppnå samma kraft i stegen (Eveleth, 2012).

Även forskare utanför testgrupperna har åsikter och funderingar kring bladprotesernas tävlingsmässiga betydelse vid de korta distanser som Pistorius tävlar på. De hävdar bland annat att det är den övre delen av benen som avgör resultatet och att fjädringen i bladen främst kompenserar nedre delen av benen. Andra hävdar att alla löpare på elitnivå har sin egen löpstil för att maximera prestationen från just sin kropp. Att vara annorlunda behöver inte betyda att man har en fördel eftersom alla löpare har olika sätt att använda sin kropp. Det kan även hända att faktorer som antal steg, hastighet och drivkraft inte är så viktiga som testerna gör gällande. En av forskarna som återges i tidskriftsartiklarna hävdar att vi ännu inte förstått hur löpning går till och att det därmed kan finnas andra faktorer som är avgörande för ett bra lopp (Eveleth, 2012).

En annan kontrovers kring Pistorius har rört var gränsen går mellan människa och maskin. Det hävdas att utvecklingen inom sporten kan leda till att personer som förbättrats med hjälp av högteknologisk utrustning såsom proteser får orealistiska fördelar. Kanske är det så att den löpare som använder proteser inte tröttnas ut lika snabbt och har minskad skaderisk, hävdar personer som återges i texterna. Samtidigt används teknologi sedan länge inom sportvärlden, exempelvis för baddräkter och löparskor, för att försöka förbättra resultaten. De flesta elitidrottare strävar efter att,

inom sportsliga gränser, försöka få ett försprång gentemot sina motståndare (Eveleth, 2012; Riccobono, 2012).

Det har varit svårt att stilla kontroverserna genom att göra tester. Dels är Pistorius fysiologi unik för just honom och dels har det bara gjorts ett fåtal tester. Dessutom är han den enda dubbelamputerade löparen som tävlar mot funktionsfullkomliga motståndare på den här nivån. I början av kontroverserna kring teknisk dopning, tävlingsmässiga fördelar och Pistorius deltagande i olympiska spelen försökte han förklara för omgivningen hur hans förutsättningar och utrustning ser ut och vad de får för konsekvenser. Exempelvis bygger han snabbare upp mjölksyra eftersom han har mindre blod i sin amputerade kropp. Dessutom har han mycket sämre balans än sina motståndare. Proteserna har avsevärt lägre vikt men de ger inte ifrån sig mer energi än den han själv tillför, till skillnad från ett ben av kött och blod. Numera uppges Pistorius vara trött på att försöka övertyga andra om att han inte har någon tävlingsmässig fördel och diskussionerna har tagit mycket kraft, energi och fokus från hans tävlingsinsatser. Pistorius förhoppning var, enligt texterna, att beslutet om godkänna hans deltagande i London-OS skulle sätta stopp för kontroversen kring hans bladproteser och eventuella tävlingsmässiga fördelar. Självklart vill han inte tävla i en sport där han anses ha fördelar, säger han (Abblitt, 2012; BBC Sport, 2008; Eveleth, 2012; Keyes, 2011; Riccobono, 2012).

Även om de flesta av Pistorius motståndare uppges ha accepterat honom, och enligt tidningsartiklarna beundrar hans prestationer, så är det fortfarande vissa konkurrenter som talar emot honom. De anser att det fortfarande är oklart om bladproteserna ger honom fördelar och att beslutet att låta Pistorius kvala är resultatet av en allt för långt dragen politisk korrekthet. Dessa konkurrenter tror även att många kommer att byta åsikt den dag Pistorius vinner eller utgör ett medaljhot. Trots detta uppges Pistorius känna att han har ett fantastiskt stöd från publiken när han tävlar vilket han sägs uppskatta mycket (Kelso, 2012; Keyes, 2011; Moreton, 2012).

Diskursivt tema 1: Bara hjälten inte vinner

Det här temat tar upp de bitar av texterna och kommentarerna som utgår mer ifrån handikappsfären. Här ses Pistorius som en person med funktionsnedsättning vars mål är att idrotta på elitnivå mot funktionsfullkomliga idrottare. Här har man överseende med Pistorius deltagande och så länge han inte utgör ett hot mot de "riktiga" idrottarna får han vara med och tävla på undantag. Med hans funktionsnedsättning som utgångspunkt pekar kommentarerna ut det som gör Pistorius olik de elitidrottare han vill tävla emot. Med fokus på det som särskiljer honom ser kommentarerna till det beundransvärda i hans deltagande utan att hans resultat räknas eller tas helt på allvar.

En rad olika uppfattningar går in under det här temat och den sammantagna bild som framkommer beskriver en *Beundransvärd, inspirerande Supercrip*¹⁰. Man framhäver här Pistorius beundransvärda insats och hur han deltar i löptävlingar mot alla odds. Man ser till alla hinder han överkommit för att ens kunna delta i tävlingar med funktionsfullkomliga idrottare och anser inte att han ska straffas ytterligare för sina tuffa förutsättningar. Hindren anses ha format honom till en bättre idrottare än vad han kanske skulle ha varit utan dem. Han ses genom sina bedrifter som en övermänniska vars handlingar sprängt gränser och tagit honom bortom vad som är möjligt för idrottare i stort. Några frågar sig om den negativa inställningen till Pistorius deltagande beror på att det kanske skulle anses skamligt att förlora mot någon med funktionsnedsättning. Det beundransvärda och enastående i hans deltagande betonas i kommentarerna. Exempelvis när de som invänder att proteserna kanske ger fördel uppmanas sätta sig in i hans situation genom att själva prova att springa med benproteser för att inse hur svårt det är. I samma anda lyfter en bit kommentarer utöver detta fram hur mäktigt och inspirerande Pistorius deltagande är. Genom att

¹⁰ D.v.s. en person med funktionsnedsättning som övervunnit omfattande hinder på sin väg mot framgång.

utmana och spränga gränser ses han som en blivande eller befintlig förebild för andra idrottare eller personer med funktionsnedsättning i stort.

Här ses bladproteserna främst som ett hjälpmedel som fyller ett behov och kompenserar för Pistorius funktionsnedsättning så att han får samma utgångspunkt som övriga deltagare. Antingen så anser de som kommenterat tidningsartiklarna att han ska få vara med eftersom proteserna fyller i glappet mellan en oförmögen och en funktionsfullkomlig kropp; Pistorius har inget annat val än att använda proteserna. Eller så anser de som kommenterar att hans deltagande i OS ska förbjudas eftersom han inte skulle kunna springa utan proteserna. Enligt båda synsätten så möjliggör proteserna hans deltagande men de hjälper honom inte att vinna.

En grupp kommentarer inom temat ställer sig frågande till vad en person med proteser gör i OS överhuvudtaget och undrar varför Pistorius inte deltar enbart i Paralympics. Dessa personer gör gällande att alla funktionsnedsättningar, avsett förmåga och vad som behövs för sporten, utesluter ett deltagande i OS. Det hävdas att en funktionsnedsättning medför orättvisor som inte kan överbyggas så att alla får en sportslig chans. Dock så framgår det inte av kommentarerna om det blir orättvis för Pistorius eller för hans motståndare. Proteserna ses här som objekt vilka har fästs vid en ofullkomlig kropp. En relativt liten grupp kommentarerna frågar sig dock om man godkänt att någon med funktionsnedsättning tävlar i OS bara för att ge publicitet åt OS-rörelsen eller åt andra tävlingar. Kanske tar Pistorius deltagande till och med bort uppmärksamheten från hans konkurrenter. På samma vis frågar sig andra om Pistorius deltagande godkänts i försök att vara politiskt korrekt och följa den tillåtande, inkluderande syn som vi bör ha gentemot personer med funktionsnedsättningar.

Under det här temat visar analys och tolkning av kommentarerna att Pistorius ofta ses som en stark, hälsosamt vältränad och högpresterande version av någon som har funktionshinder, d.v.s. någon som redan avviker. Han beundras för sina prestationer och sin målmedvetenhet men kommentarerna görs ur vinkeln att han utför stordåd trots sina hinder och förutsättningar. Pistorius passar inte in i mallen och därför får han vara med på undantag medan de likheter och förmågor han faktiskt har inom löpning förnekas. Istället fokuserar man på det som särskiljer honom, vilket är i enlighet med Douglas forskning (1997) kring hur hårda vi blir mot fenomenen som avviker när vi väl kategoriserat någon som annorlunda. Pistorius funktionsnedsättning gör att han redan innan han ställde sig på startlinje har klassats som oförmögen och att han därmed aldrig kan ses som högpresterande oavsett resultat. Denna bild återkommer även i den mer samtida forskningen. Idrottarna hanterar de motstridiga normerna genom att lyfta fram sina prestationer medan omgivningen lätt löser motstridigheterna genom att lyfta fram det som hindrar och avviker. (Sellerberg, 2007; Wickman, 2008)

Genom att bli sedd som någon med funktionsnedsättning eller en starkt avvikande idrottare i första hand begränsas Pistorius idrottande genom regler, normer och andras uppfattningar. Genom prestationer och kamp har hans motberättelse blivit väldigt stark och öppnat upp för tillträde in i idrottsvärden som fullvärdig utövare. Dessvärre har inte alla idrottare den möjligheten då kraften i deras berättelse inte ger dem nog med utrymme att röra sig i önskad riktning eller att få sin önskan uppmärksammas. Utifrån Lilja & Vinthagen (2009) gör Pistorius motstånd inför rådande gränser att han även ger dessa idrottare större möjligheter och utrymme att förverkliga sina drömmar och sina intressen. Samtidigt så har omgivningens ogillande inför Pistorius motstånd inte låtit vänta på sig, vilket exempelvis visas i alla turer och tester vid domstolsprövningen. Han har fått kämpa väldigt hårt för att bli sedd som en fullvärdig idrottsman både inom och utom idrottsvärlden.

Pistorius väg till OS har följt samma väg som den Sellerberg (2007) lyfter fram gällande att väg från att ses som handikappidrottare till att ses som idrottande kvinna. Först så behövde Pistorius bli den allra främsta inom sina paralympiska grenar innan hans vilja att ta sig in på den olympiska

arenan togs helt på allvar (och därmed även blev ett hot som troligen gjorde att Internationella olympiska kommittén, IAAF, ändrade reglerna). Med utgångspunkt i sina paralympiska prestationer kunde Pistorius således ge röst åt sin motberättelse och få övriga idrottsvärlden att lyssna på den.

IAAF reagerade i enlighet med de mönster som Douglas (1997) beskriver kring anomalier och gränfall. Först försökte man bortse från den problematiska situationen genom att låta Pistorius vara med eftersom det gamla regelverket säger att de som kvalar har rätt att delta. Hans deltagande visade dock att man inte kunde bortse från hur olika hans förutsättningar var samtidigt som hans resultat var väldigt lika. Trots sina resultat ansågs Pistorius således för avvikande för att kunna ingå i idrottsvärlden utan att störa ut det befintliga, väldigt tydliga, regelverket och hans deltagande förbjöds. Reaktionerna på denna utslutning lät dock inte vänta på sig. Rent idrottsmässigt visade sig hans prestationer leva upp till ramarna och han inneslöt tveksamt igen trots sina avvikande förutsättningar. Detta leder enligt Douglas (1997) till att gränserna för vem som ses som idrottare behöver justeras så att även högpresterande gränfall innesluts i idrottsvärlden. Kommitténs reaktioner och ändring av regelverket kan även kopplas till teorin (i Goffman, 2007) om att svårkontrollerade kroppar styrs genom begränsningar av handlingsutrymme. När någon med så annorlunda förutsättningar kunde ta sig in i gruppen av elitidrottare ändrades reglerna så att valmöjligheten inte längre fanns.

Sett utifrån handikappsfären har Pistorius visat att även personer utanför frisknormen kan prestera, uppnå högt satta mål och stolt gå sin egen väg genom livet. Han presenterar andra sätt att bedöma människor och andra vinklar att se dominerande samhällsnormer ur. Den starka motbild som detta utgör visar att det inte bara är regelverken kring olika sporter som behöver ändras för ett mindre problematiskt och mer jämlikt deltagande. Han visar även att hela bilden av vem som har kapacitet, förmåga och funktion behöver revideras och uppdateras för att leva upp till de möjligheter och det utrymme vi säger oss vilja ge även de personer som bitvis hindras av sina förutsättningar. Pistorius har tydligt visat att han inte är något offer som vill dra fördel av sina hinder. Istället har han kämpat för att bli sedd som idrottare i första hand. En kamp som dragit mycket energi och som gjort det svårt att hålla fokus på OS-träningen.

Diskursivt tema 2: En atlet som kräver rättvisa

Det här temat tar upp de bitar av texterna som utgår mer ifrån idrottsvärlden. Kommentarer fokuserar på Pistorius som elitidrottare och på de värderingar som bygger upp idrottsfären. Här accepterar man Pistorius för sina idrottsprestationer och lyfter fram det som gör att han liknar de funktionsfullkomliga elitidrottare han tävlar mot. Samtidigt så betonar kommentarerna behovet av rättvisa regler och krav för alla deltagare och all utrustning. Uppfattningarna om vad det är som ska vara rättvist, hur detta ska skapas och för vem går dock isär.

Utifrån kommentarerna som bygger upp det här temat blir den sammantagna bilden att Pistorius är en *Atlet bland de andra atleterna*. En bild som även får stöd i tidskrifts- och tidningsartiklarna. Man ger honom erkännande för sina resultat och anser att Pistorius gärna får vara med och tävla eftersom han har godkänts samt kvalificerat sig enligt samma regler och krav som alla andra. Även om hans förutsättningar är olika så deltar han utifrån samma premisser som alla andra och utgör ett värdigt motstånd. Han har dessutom samma krav på sig att träna och prestera under press som hans konkurrenter har. Det lyfts fram att alla OS-deltagare kan ses som avvikare och att alla som vinner eller slår rekord på den här nivån har något utmärkande med sin fysik, precis som Pistorius har. Man påpekar även att andra gränsoverskridande idrottare såsom George Eyser redan deltagit i OS och att diskursen sedan länge är gammal. Bilden av Pistorius som en atlet bland de andra tycks även vara den bild som Pistorius har av sig själv och sitt eget deltagande. Ett fåtal av kommentarerna tar fasta på detta och frågar sig varför han samtidigt deltar i Paralympics om han inte vill se sig som ett undantag utan en fullvärdig OS-deltagare.

För att kunna ses som en del av idrottsvärlden och en atlet bland de andra så krävs enligt kommentarerna att reglerna modifieras och utformas så att tävlingarna blir jämlika och meningsfulla för alla deltagare. All sport och sportutrustning utvecklas och förändras över tid och reglarna måste anpassas därefter. Det efterfrågas även gränser och direktiv så att reglerna hålls klara, tydliga och rättvisa även i framtiden. Det är ingen mening med att tävla om man inte kan jämföra resultaten inom startfältet. Kommentarer efterfrågar således rättvisa regler som skapar lika villkor och sportslig chans för alla tävlande. Det som främst väcker diskussion inom temat är det faktum att Pistorius resultat kanske inte går att jämföra med de andra deltagarnas. Man frågar sig om det går att skapa lika villkor om förutsättningarna och utrustningen är så olika och hur detta ska ske i så fall.

Under det här temat ses Pistorius proteser antingen som utrustning han behöver för att kunna utföra sin idrott, proteserna likställs då med annan utrustning såsom baddräkter, cyklar eller skor. Eller så ses proteserna som en del av hans idrottande kropp, vilket väcker funderingar kring om proteserna utgör en fördel totalt sett och vilka konsekvenser dessa fördelar ger i så fall. En bit av kommentarerna diskuterar även olika fakta gällande löpning i stort eller protesernas mekanik och inverkan den får vid löpning. Man tar då upp vikten av att proteserna får ett liknande detaljerat regelverk som övrig utrustning så att de inte tillåts ha en prestationshöjande effekt. Det tas bland annat upp huruvida fjädringen gör det lättare för Pistorius att springa. Denna fråga tas även upp vidare i temat kring människa och maskin.

I diskussionen kring Pistorius särpräglade förutsättningar med en annorlunda, amputerad kropp och högteknologiska proteser stödjer sig många kommentarer på fakta utifrån testerna som gjorts. Man frågar sig främst hur Pistorius löpning och resultat påverkas av det som gör honom olik de andra deltagarna och om dessa olikheter leder till fördelar eller till nackdelar. Några kommentarer kring detta tar upp svårigheterna med att göra tester på en enda person. Andra tar upp den stora mängden variabler som spelar in i helhetsbilden och gör det svårt att dra några enhetliga eller säkra slutsatser. De som trots ovissheten gör uttalanden kring fördelar eller nackdelar gör det oftast utifrån Pistorius resultat. Exempelvis så anses proteserna inte ge fördelar eftersom han inte är snabbast.

Tolkning och analys av det här temat är att Pistorius inte utmanar definitionen av begreppet funktionsnedsättning utan han istället utmanar gränsen mellan idrott och funktionshinder. Pistorius verkar inte försöka passa in i normen för vad en idrottare är eller ser ut. Han försöker snarare vidga normen och bli accepterad för sina prestationer precis så som han är. Genom detta kan sägas att han inte följer trenden inom handikappidrotten att försöka bli sedd som en vanlig idrottare utan han försöker istället visa att det även finns ovanliga idrottare och att de ska accepteras. I enlighet med det som framkommer i Wickmans (2008) forskning betyder det att vi behöver omvärdera synen på vad det betyder att ha funktion och förmåga samt vad det betyder att vara annorlunda.

Wickmans (2008) forskning om inverkan av utseende samt typ och grad av funktionsnedsättning när personen framställs och bemöts av omgivningen kan kanske bidra till att förstå hur Pistorius kunnat nå dit han är idag. Utöver sina högteknologiska proteser är han byggd som vilken annan elitidrottare som helst och hans fysiska funktionsnedsättning kompenseras näst intill fullt ut av proteserna. Detta skulle kunna förklara hur idrottsvärlden kunna acceptera hans vilja och deltagande i tävlingar på högsta nivå för funktionsfullkomliga idrottare. Genom sina prestationer har han vunnit både erkännande och respekt inom idrottsvärlden.

Utifrån Tilly (2000) kan sägas att attitydförändringar gentemot idrottare med funktionsnedsättning som tävlar mot funktionsfullkomliga idrottare inte kommer att förändras till det bättre på ett effektivt sätt förrän reglerna ändras så att alla som uppfyller kraven lätt kan delta i tävlingarna på lika villkor. Om alla passar i rådande regelverk utan att skapa oreda upplevs de inte som irriterande och alla blir mer välvilligt inställda till de olika idrottarnas deltagande.

Tävlandet, speciellt på elitnivå, pekar ut att det rör sig mer om idrott än om hinder vilket gör att fokus här flyttas från handikappssfären till idrottsfären. Genom att satsa hårt på sin sport och kvalificera sig på resultat söker även idrottare med funktionsnedsättning inträde i idrottsvärlden. Men utifrån kommentarerna till tidningsartiklarna tycks det ännu vara så att Pistorius ses tävla *med* de andra löparna snarare än emot dem.

Media tycks ställa sig på båda sidor vad det gäller dessa två diskursiva teman. Å ena sidan lyfter de fram en funktionshindrad hjälte som trots sina hinder gör en beundransvärd insats som en befinner sig på plats i de olympiska spelen. Å andra sidan lyfter de fram bilden av en fokuserad, hårt satsande tävlingsmänniska som i första hand deltar på sina meriter och till följd av hård träning. Eftersom tonvikten ligger på att framställa Pistorius som en elitidrottare, om än med extraordinära förutsättningar, kan denna mediebild sägas stå i motsats till den mediebild av en andra klassens idrottare som ska nöja sig med att få vara med, vilken beskrivs av Sellerberg (2007) och Wickman (2008).

Diskursivt tema 3: Människa, maskin och teknisk dopning

De två diskursiva teman som redan redovisats förs samman av diskussionen kring vad som är människa och vad som är maskin. Något som även är tydligt främst i utgångspunkterna för testerna som gjorts och i kommentarerna som tar upp dessa tester. I det här temat redogörs för olika ställningstaganden och funderingar kring teknologi och teknisk dopning samt kring amputering och mänskliga maskiner.

Den sammantagna bilden gällande *teknologi och teknisk dopning* tar upp argument som rör hur avancerade tekniska hjälpmedel kan vara innan de medför att användaren inte längre kan ses helt som människa. Här återkommer man till att det behövs ett tydligt regelverk för proteserna vad det gäller utformning, egenskaper och effekt. Exempelvis så bör proteserna enligt kommentarerna göras mer lika ett vanligt ben med avseende på tyngd, längd och fjädring. Om inte proteserna kan likställas vid övriga tävlandes ben ska de förbjudas eftersom de medför dopning, anses det.

En grupp kommentarer under det här temat anser att proteserna ska tillåtas trots den avancerade teknologin eftersom de gör att Pistorius har samma förutsättningar som sina konkurrenter. Då ses troligen proteserna som en del av den idrottande kroppen. En annan grupp kommentarer anser att proteserna ska förbjudas eftersom alla deltagare genom detta skulle ha likheten att de tävlar med sin biologiska kropp. Då ses troligen proteserna som ett prestationshöjande maskineri fästa vid Pistorius amputerade kropp. Även om proteserna är hans ben förändrar de hans förmåga och löpteknik så att förutsättningarna blir helt annorlunda. Pistorius hör därför inte hemma i samma lopp som sina funktionsfullkomliga motståndare, anser kommentarerna. Istället har han i det närmaste uppfunnit en helt ny gren inom löpning.

Den sammantagna bilden gällande *amputerade kroppar och mänskliga maskiner* rör de för- och nackdelar någon kan tänkas ha av detta vid löpning. Här lyfter man fram argument som att mindre kroppsytta borde medföra lättare kroppsvikt, mindre delar att bli skadad i samt mindre volym kropp att pumpa blod och syre i. Allt detta skulle kunna tänkas ge fördelar vid löpning, hävdar kommentarerna. Andra hävdar att han inte får samma rörelseenergi som övriga löpare eftersom proteserna inte lagrar energi på samma sätt som biologiska ben. Detta anses medföra nackdelar vid löpning, speciellt på de distanser som Pistorius tävlar i. Man lyfter även fram andra nackdelar som smärta, sämre balans och det faktum att han springer utan vadmuskler. Många av de kommentarer som gör gällande att han har en fördel lyfter ofta fram tekniken kring proteserna medan de kommentarer som gör gällande att han har en nackdel lyfter fram Pistorius funktionsnedsättning och förutsättningar.

Tillsammans med hur avancerade proteserna är och hur lätt de skulle kunna utvecklas eller modifieras till att ge fördelar såsom lättare löpsteg framkommer även en diskussion om huruvida andra skulle kunna tänkas amputera sig för att få tävlingsmässiga fördelar. Några kommentarer anser att detta medför en rättvisa eftersom alla skulle kunna amputera sig om de ville medan andra anser att det skulle kunna leda förödande konsekvenser. Några avfärdar tanken som otrolig medan andra ser den som rimlig nu när proteserna tillåtits trots ovissheten om vad som kan göras med dem framöver. En förhållandevis liten andel kommentarer gäller att Pistorius med sin funktionsnedsättning och sina proteser skulle skrämja de övriga motståndarna. Någon frågar sig om personer med funktionsnedsättning måste hålla sig till anvisad plats, d.v.s. Paralympics för att inte skrämja andra.

Även under det här temat funderar man kring hur man ska kunna fastställa om de skilda förutsättningarna och den annorlunda utrustningen medför övervägande fördelar eller övervägande nackdelar. Några kommentarer ser till Pistorius prestationer och gör kopplingen att han inte har någon tävlingsmässig fördel eftersom han inte vinner. Samtidigt anser andra att ingen som deltar har en automatisk chans att vinna även om idrottaren är bland de främsta i världen. Kanske ingår idrottaren oftast i gruppen utanför prispallen. En grupp kommentarer poängterar att de många fördelarna och nackdelarna gör att det troligtvis aldrig kan bli ett jämlikt lopp när förutsättningarna är så olika. Samtidigt uttrycker många kommentarer beundran för den prestation som Pistorius utför när han springer, oavsett om protesernas teknik ger fördel eller inte.

Analys och tolkning av texterna visar att många av kommentarerna vrider och vänder på frågan om vad som är ett personligt hjälpmedel (som används för att kompensera för en funktionsnedsättning) och vad som är utrustning för att kunna utöva sin idrott. Många lyfter fram små bitar av fakta, ofta lyfta ur sitt sammanhang. Dessutom vinklas informationen så att diskussionen som följer utgörs av att välja sida, antingen för eller emot.

Med stöd i Haraway (2008) och Merleau-Ponty (1999) kan sägas att Pistorius blir mer lik de andra idrottarna genom att använda sina proteser. Snarare än att peka ut honom som någon med funktionsnedsättning verkar bladproteserna öppna upp för möjligheten att delta i sporten fullt ut på mer lika villkor än om han haft sina vardagsben. Eftersom bladproteserna är specialtillverkade för idrott kan de eventuellt ses som idrottsutrustning och därmed accepteras av övriga idrottsvärlden. Samtidigt särpräglar bladproteserna Pistorius rent visuellt, även om de ger honom mer jämlika fysiska förutsättningar. Utifrån vad som framkommer inom detta tema kan sägas att proteserna ingår i Pistorius idrottskropp och att han troligen inte ser dem som vare sig en fördel eller en nackdel utan mer som en av många utgångspunkter för sitt idrottande. För alla idrottare ingår en komplex mängd komponenter i förutsättningarna för prestationerna och Pistorius rättar sig helt enkelt efter sina.

Slutanalys: En idrottare utan jämförelse

Kommentarerna som analyserats visar att Pistorius oftast ses som ett gränsfall mellan handikappsfären och idrottssfären, vilket utmanar både idrottsvärlden och omgivningen. Det svåra i att hantera gränsfall framkommer på flera olika sätt i texternas diskussioner och teman. Personer som utgör dessa gränsfall ses som hotfulla eftersom de stör ordningen, vilket bland annat tas upp av Douglas (1997). Douglas beskriver hur människor skapar gränser för att hålla kvar vid den sociala ordningen och upplevelsen av harmoni i världen. Gränserna vaktas och allt som hotar dem ignoreras. I kommentarerna visas detta genom fokus på normen om funktionsfullkomlighet och förmåga istället för fokus på gränsöverskridandet, vilket skapar svårighet att se något annat än det som avviker. Detta medan andra kommentarer fokuserar på hur prestationerna visar att idrottare med funktionsnedsättning kan leva upp till idealen och kraven inom idrottandet.

Tilly (2000) gör gällande att handlingsutrymme kan vinnas genom att utmana gränser. Detta görs när fördelarna med att kämpa sig till acceptans och möjligheter tydligt överstiger nackdelarna med att stanna kvar i sin tidigare miljö. Med stöd i denna teori kan sägas att Pistorius orkat sträva efter sitt mål i årtal eftersom fördelarna med att kämpa sig in i idrottsvärlden är långt mycket högre än de han får av att tävla utifrån sin funktionsnedsättning i en miljö där han redan presterar långt över de flesta andras nivå. De möjligheter och utrymme Pistorius får att träna, tävla och utvecklas enligt samma mönster som han gjort tidigare men i en ny miljö gör att övergången är värd att kämpa för.

Pistorius kamp handlar (utöver idrottandet) även om att bli sedd, accepterad och få ta plats trots att han är olik andra. Om någon, exempelvis Pistorius, inte passar in ges den personen sällan rätten att tänka eller känna i ämnen som berör honom eller henne, något som stöds av bland andra Apelmo (2013). För att utmana och göra motstånd behövs styrka, resurser och möjlighet att utmana. Detta medför att kampen för handlingsutrymme att skapa förändring inte bara är individens ansvar utan även hela omgivningens. Funktionshinder kan utifrån Tilly (2000) ses som en fråga om fördelning av makt och möjligheter utifrån en maktordning istället för att ses som en fast kategori. Pistorius står, utifrån detta, för motbilden att även kroppar och personer som stör eller sticker ut ska ges tillåtelse och möjlighet att synas, ta plats och respekteras inom fler miljöer än de som tilldelats av andra utifrån rådande normer.

Utifrån de diskussioner och teman som framkommit i texterna som bearbetats kan sägas att diskursen kring idrottare med funktionsnedsättning har förskjutits än mer från handikappsfären till idrottsvärlden. Detta följer tydligt forskningsresultaten hos exempelvis Bolling (2008) och Wickman (2008). Flertalet uppfattningar som tillsammans utgör uppsatsen olika teman handlar om vad som skapar lika villkor och en sportlig chans för alla i startfältet. Texterna diskuterar även regelverk och direktiv kring utrustning och hjälpmedel. De stora frågorna som framkommer tycks således beröra de grunder som idrottsutövandet vilar på.

Samtidigt diskuteras det flitigt i texterna om hur olik någons förutsättningar kan vara innan det inte längre går att skapa en meningsfull tävlingssituation. Idrottsvärlden lägger stor vikt vid att alla ska uppfylla samma krav och i texterna syns viss oro för att tävlingarna kan komma att mista sitt värde om allt fler särpräglade förutsättningar innesluts i ramar och regelverk för olika sporter. Då riskerar villkoren och kraven att bli allt för vida och det blir därmed meningslöst att jämföra deltagarnas resultat. Sammanfattningsvis visas att Pistorius ses som en idrottare. Men han är en idrottare som kanske inte kan jämföras med sina motståndare.

DISKUSSION

Här diskuteras resultaten som framkommit under genomförandet. Diskussionen sker i relation till uppsatsens grunder såsom metod och material, med exempelvis källkritiska aspekter. Här redogörs även för hur arbetet utvecklats under uppsatsen genomförande, från materialinsamling till analys. Diskussionen avslutas med reflektioner kring uppsatsens huvudtema.

När synen på funktionshinder och personer med funktionsnedsättning diskuteras är det viktigt att hålla i minnet att inte alla personer med funktionsnedsättning har samma problem eller upplever samma hinder även om gruppen utifrån sett oftast antas vara homogen. Det som gäller för Pistorius situation kanske inte gäller för gruppen av människor i stort eller handikappidrottare i allmänhet.

Sammanfattning av resultat och analys

Sammantaget kan sägas att Pistorius oftast ses som ett gränsfall vilket utmanar både idrottsvärlden och omgivningen. Det svåra i att hantera gränsfall framkommer på flera olika sätt i både i texternas teman och i diskussionerna bland kommentarerna. Denna svårighet hanteras också på en rad olika sätt i texterna vilket tagits upp i resultatdelens tre teman och diskuteras vidare här. Dessa tre teman är *Bara hjälten inte vinner*, *En atlet som kräver rättvisa* samt *Människa maskin och teknisk dopning*. I det första temat ses Pistorius utifrån handikappsfären och det som särskiljer honom. Han blir då till en beundransvärd, inspirerande supercrip som tillåts tävla på undantag och inte ses som något hot så länge han inte vinner. Genom detta sätt att hantera utmaningen behövs inte heller tas full hänsyn till hans förmåga, potential eller prestationer eftersom Pistorius redan från början kategoriserats som annorlunda.

Det andra temat tar upp Pistorius som en atlet bland andra atleter, en idrottare som vill tävla på rättvisa och lika grunder mot övriga deltagare. Kommentarererna utgår ifrån idrottsvärlden och analysen visar att Pistorius inte verkar utmana normen för vad som är ett funktionshinder utan snarare normen för vad en idrottare är samt hur vi ser på förmåga och lika villkor. Pistorius kan här ses som en idrottare vars deltagande gör att idrottens regler behöver ändras och bli mer accepterande inför allas olika förutsättningar.

Det tredje temat behandlar amputerade kroppar och mänskliga maskiner. Här fördes fram uppfattningar gällande vad som är människa och vad som är maskin. Så även uppfattningar kring vilka gråzoner där emellan som kan ses som teknisk dopning. Analysen visar att Pistorius blir mer jämlik övriga deltagare med sina proteser även om det inte går att ge ett entydigt svar på om de kanske ger fördelar eller kanske nackdelar totalt sett. Proteserna kan här ses som en av många komplexa utgångspunkter för idrott och tävlande på elitnivå. Något som varje idrottare får rätta sig efter. Analysen gör gällande att handlingsutrymme och acceptans kan vinnas genom att utmana gränserna för vad som är annorlunda och avvikande.

Sammantaget visar de olika temana, i enhet med det teoretiska ramverket, att fokus flyttats från handikappsfären till idrottsvärlden. Detta medför att många av kommentarerna tar upp funderingar kring vad rättvisa förutsättningar, lika villkor och sportslig chans inom idrotten innebär.

Kritiska reflektioner kring vald metod

De perspektiv som redovisas i metod och genomförande har sin grund i diskurser och diskursanalys. Genom att sammanföra denna grund med en konkret metod för renodlad textanalys stärktes bearbetningen då den blev mer fokuserad. Resultaten som redovisas fick även en tydligare koppling till sitt teoretiska ramverk.

Diskurser i sig är dock både uteslutande och inkluderande. De anger vad som är rimligt och möjligt men även vad som inte har plats inom de frågor som berörs, vilket stöds av bland andra Szönyi (2004) och Wickman (2008). Detta visas tydligt i de olika turerna kring tester och domstolsbeslut som redovisas i texterna som bearbetats. Antingen ses Pistorius som likställd med funktionsfullkomliga idrottare eftersom han presterar på samma arena enligt samma krav. Eller så ses han som olik dem eftersom han inte har samma kropp som de flesta andra. Ställningstaganden motiveras ofta väldigt svartvitt och som det enda möjliga. Dock finns det endast ett fåtal studier (vilket syns på antalet källor i avsnittet för tidigare forskning) kring de idrottare som befinner sig i gränslandet mellan handikappdiskursen och idrottsdiskursen genom att prestera på elitnivå med en funktionsnedsatt kropp.

Det svåra under bearbetningen var dels att avgöra med vilken intention och ton en kommentar skrivits, dels att försöka avgränsa arbetes olika teman så att de gick att separera och inte flöt samman. Därför kom vissa kommentarer att brytas isär och/eller placeras in under flera olika teman. Olika sätt att se på och hävda olika uppfattningar kring funktionshinder och handlingsutrymme är alltså inte parallella utan går in i varandra vilket framgår i redovisningen av empiri och resultat. De gånger då en diskussion har uppstått kring ett inlägg eller någon åsikt har dessa kommentarer försökt hållas samman även om det gjorts de olika kategorierna lite extra spretiga. Vidare har många av de tidningsartiklarna fått sina kommentarsfält stängda vilket kan leda till att återgivningen av diskursen begränsas.

En begränsning gällande representativitet, bredd och djup de texter som bearbetats kan vara vem som kommer till tals och skriver kommentarer till tidningsartiklar. Det är bara de personer som är aktiva och engagerade på Internet som fört fram sin åsikt och därmed producerat de kommentarer som bearbetats här. Kanske har alla dessa människor relativt lika uppfattning medan de som inte kommenterar anser något annat. Därmed skulle resultat och analys sett annorlunda ut om underlagt bestått exempelvis av intervjuer. Det skulle även kunna tänkas att de som är engagerade nog för att skriva kommentarer på Internet redan är insatta i ämnet och att andra perspektiv och uppfattningar därmed inte förs fram i lika hög grad. Syftet med uppsatsen var dock inte att ge en heltäckande bild i ämnet utan en mer övergripande inblick i en stor diskurs.

Skillnad mellan avsikt och resultat

Den här uppsatsen fokuserar på en idrottare som för att få ett mer jämlikt motstånd i sitt tränande och tävlande tar steget över från handikappidrotten till idrottsvärlden för att etablera sig där. Texterna som bearbetas handlar mycket om hur normer, regelverk och villkor ska kunna omformas och vidgas så att allt fler inkluderas i idrottsvärlden utifrån sina villkor. Detta är frågor som blev allt mer tydliga ju längre bearbetningen fortskred och ju mer resultaten betraktades utifrån den tidigare forskning som använts. Idrottare ses idag allt mer utifrån idrottsvärlden istället för exempelvis handikappsfären, oavsett sina förutsättningar (Apelmo, 2013; Bolling, 2008; Wickman, 2008).

Texterna som bearbetats väcker alltså funderingar om vad en idrottare är och hur olika personen kan vara innan han inte längre anses ha lika villkor, en sportlig chans eller kan jämföras med sina motståndare. Just nu verkar inte idrottsvärlden ha något bra sätt eller några fungerande verktyg för att hantera och bemöta de personer med särpräglade förutsättningar som vill tävla mot funktionsfullkomliga idrottare, vilket det befintliga forskningsfältet visar. Idrottsvärlden tycks ändå försöka närma sig frågan med allt större öppenhet. Kanske ska idrottare med funktionsnedsättning, som här, tävla sida vid sida med funktionsfullkomliga idrottare, kanske ska de ha egna klasser eller egna tävlingar. Kanske är det inte ens möjligt att skapa lika villkor om deltagarna har starkt skilda förutsättningar. Att genom sitt deltagande utmana gränser för vem som har möjlighet eller förmåga skapar sprickor i de normer och värderingar som etablerats inom både handikappsfären och inom idrottssfären. Alla dessa funderingar visades i texterna om Pistorius, precis som i det befintliga forskningsfältet, se exempelvis Bolling (2008) som återges i teoriavsnitten.

Summering: Att utmana gränser för möjligheter, förmåga och funktionsfullkomlighet

Den här uppsatsen visar att idrottare som utmanar gränserna mellan funktionshinder och förmåga ges allt större möjlighet att göra detta inom idrottsvärlden. Samtidigt ses idrottaren som en svårlöst fråga vad det gäller att skapa lika villkor och sportsliga chanser kring förutsättningar och utrustning. Normerna kring idrottandet utmanas när deltagaren har så olika förutsättningar och avvikande utrustning att en jämförelse med andra idrottare blir svår. Samtidigt mottas denna utmaning med öppna armar och idrottaren får respekt och beundran för sina insatser.

De tidningsartiklarna som analyserats beskriver diskurser och normer vilka sammantaget skapar handlingsutrymme för idrottarna. Diskurserna skapar även ett motstånd som ger möjligheter och gör att handlingsutrymme ökar. Med stöd i exempelvis Lilja & Vinthagen (2009), Tilly (2000) och Wickman (2008) kan sägas att idrottare på detta sätt kan skapa sprickor i fördomarna kring personer med funktionsnedsättning. Sprickor som behövs för att ta bort stigma och få omgivningen att se personen för saker hon gör och klarar, istället för att se till de egenskaper hon har vilka hindrar hennes liv och leverne. På detta sätt visar uppsatsen i belysning av den tidigare forskningen att enskilda personer, såsom idrottare, kan utmana normer och skapa förändring i samhället även om denna förändring kan sägas ligga på allas ansvar.

Ett förslag till fortsatt forskning är att utifrån ett idrottsperspektiv studera gränserna mellan människa och maskin. Vad ses som personligt hjälpmedel och vad ses som teknisk utrustning? Vad ses som kropp och vad ses som teknik? Vad innebär användandet av anpassad utrustning för idrottaren själv och vilka konsekvenser får det för utövandet?

Detta förslag baseras på konstaterandet att idrottare som utmanar gränserna för funktion och förmåga alltmer ses ingå i idrottsvärlden. En övergång som här visats skapat många frågor och funderingar kring de uppfattningar och värderingar som ligger till grund för både tävlande och andra utövare. Den avslutande frågan blir därför: Hur kan normer och regler inom idrottsvärlden vidgas så att de innefattar fler utövare och större mängd förutsättningar bland dessa idrottare?

AVSLUTANDE TILLÄGG

Under tiden för det här arbetets genomförande har medias rapportering kring Oscar Pistorius ändrat både fokus och karaktär. Den 14 februari 2013 tillkallades polis till Pistorius hem i Pretoria. Väl där konstaterades att hans flickvän, Reeva Steenkamp, skjutits till döds och Pistorius misstänks för dådet. Pistorius häktades och åtalades för mord. Han erkände att han avlossat skotten men förnekade mordanklagelserna. Istället hävdades att han skjutit för att skydda sig mot inbrottsstjuvar. Pistorius släpptes mot borgen och åtalades i augusti 2013. Rättgången beräknas till mars 2014 men Pistorius advokater rapporteras nu jobba på en uppgörelse som de hoppas ska vara klar innan dess. Alla framträdanden och tävlingsstarter ställdes in under säsongen 2013 trots att Pistorius enligt tävlingsreglerna är fri att tävla till dess han funnits skyldig. Träningen sägs ha återupptagits men utan att vara inriktade på några stora medaljer. Idrottsvärlden tog till stor del avstånd från sin forna hjälte och många spekulerade i omständigheterna kring dådet samt Pistorius avsikter när han sköt (Dagens Nyheter, 2013-02-20; DN 2013-02-22; DN 2013-03-29; DN 2013-04-01; DN 2013-05-20; DN 2013-06-04; DN 2013-08-17; Svenska Dagbladet, 2013-08-20)¹¹.

Då allt material till det här arbetet samlades in och bearbetades innan tidpunkten för det inträffade så har inte materialet påverkats av detta.

Till sist.

Ett stort tack till min handledare Oskar Krantz som guidat mig genom hela arbetsprocessen!

¹¹ Se separat referenslista

REFERENSER

Källor till huvudtexten

Abblitt, K (2012). Oscar Pistorius: Why South African Runner Is Best Story from 2012 Olympics. [Elektronisk] *Bleacher Report*, 13 augusti (2013-01-06)

Apelmo, E (2013). *Som vem som helst: kön, funktionalitet och idrottande kroppar*. Rev. upplaga. Göteborg: Daidalos. Doktorsavhandling. Sociologiska Institutionen: Lunds Universitet, 2012

Blom, B & Nygren, L (2009). *Korta narrativer*. I: Dahlgren, L & Sauer, L (red.) *Att forska i socialt arbete: utmaningar, förhållningssätt och metoder* (1. upplagan). Lund: Studentlitteratur, s 107-140

Bolling, H (2008). OS för "andra"?: Paralympics - de parallella spelen. *Idrott, historia och samhälle*. 2008, 31-51

Brodo, S (2004) *Unbearable weight. Feminism, Western Culture, and the body*. Berkely: University of California Press

DePauw, K P & Gavron, S J (2005). *Disability sport*. 2nd edition. Champaign, IL.: Human Kinetics

Douglas, M (1997). *Renhet och fara: en analys av begreppen orenande och tabu*. Nora: Nya Doxa Nora. Originalutgåvan gavs ut 1966

Ehn, B & Löfgren, O (2001). *Kulturanalyser*. 2 omarbetade upplagan. Malmö: Gleerup

Eveleth, R (2012) Should Oscar Pistorius's Prosthetic Legs Disqualify Him from the Olympics?. [Elektronisk] *Scientific American*, 24 juli (2013-01-06)

Goffman, E (2007). *Stigma: den avvikandes roll och identitet*. 3 upplagan Stockholm: Norstedt. Originalutgåvan gavs ut 1963

Hamreby, K (2009). *Textanalyser med fokus på kön. Genusperspektiv på socialpolitiska dokument*. I: Dahlgren, L & Sauer, L (red.) *Att forska i socialt arbete: utmaningar, förhållningssätt och metoder* (1. upplagan). Lund: Studentlitteratur, s 141-162

Haraway, D J (2008). *Apor, cyborger och kvinnor: att återuppfinna naturen*. Eslöv: Brutus Östlings bokförlag Symposion. Originalutgåvan gavs ut 1985

Hartman, S G (2003). *Skrivhandledning för examensarbeten och rapporter*. 1 utgåvan, fjärde tryckningen. Stockholm: Natur och Kultur

Kelso, P (2012) Oscar Pistorius knocked out of London 2012 Olympics but his achievements will resound for years to come. [Elektronisk] *The Daily Telegraph*, 6 augusti (2013-01-06)

- Keyes, C (2011). Kan vi acceptera Oscar Pistorius i OS?. [Elektronisk] *UR Outside Online*, nr 11 (2013-01-06)
- Kvale, S (1997). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur
- Longmore, P. K (2003) *Why I burned my book and Other Essays On Disability*, Philadelphia: Temple University Press
- Lilja, M & Vinthagen, S (red.) (2009). *Motstånd*. 1 upplagan. Malmö: Liber
- Löfberg, C (2008). *Möjligheternas arena?: barns och ungas samtal om tjejer, killar, känslor och sexualitet på en virtuell arena*. Stockholm: Stockholms universitet
- Merleau-Ponty, M (1999). *Kroppens fenomenologi*. 1 upplagan. Göteborg: Daidalos. Originalutgåvan gavs ut 1945
- Moreton, C (2012). Olympics 2012: A place in history for Pistorius. [Elektronisk] *DNA India*, 5 augusti (2013-01-06)
- Moser, I (2006) Disability and the promises of technology. Technology, subjectivity and embodiment within an order of the normal. *Information, Communication & Society*, 9 (3), 373-396
- Mulinari, D & Sandell, K (1999) Exploring the notion of experience in feminist thought, *Acta Sociologica*, 42 (4), 287-297
- Nordzell, A (2007). *Kategoriseringsarbete i skolledarmöten*. I: Börjesson, M & Palmblad, E (red.) *Diskursanalys i praktiken*. (1 upplagan) Malmö: Liber, s 174-195
- Olympics at Sport-Reference (2013) *Olympics Statistics and History* >www.sport-reference.com/olympics/< (2013-04-28)¹²
- Oscar Pistorius. Official Website of The Blade Runner (2013) *About Oscar Pistorius*, >www.oscarpistorius.com/about-oscar/< (2013-01-06)
- Pistorius eligible for Olympics (2008). [Elektronisk] *BBC Sport*, 16 maj (2013-01-06)
- Pratt, M B (1991) *Rebellion: Essays 1980-1991*. Ithaca: Firebrand Books
- Riccobono, A (2012) Olympics 2012: Oscar Pistorius Just Wants To Compete. [Elektronisk] *International Business Times*, 30 juli (2013-01-06)
- Rushgrove, B (2012) Oscar Pistorius shouldn't have run in the Olympics – blades are an advantage. [Elektronisk] *The Guardian*, 4 september (2013-01-06)
- Schelin, B (1985) *Den ojämlika idrotten. Om idrottsstratifiering, idrottspreferens och val av idrott*. Malmö: Sociologiska institutionen, Lunds Universitet.

¹² För information kring George Eyser, Lis Hartel och Natalie du Toit.

Schell, L.A. & Rodriguez, S. (2001) Subverting Bodies/Ambivalent Representations: Media Analysis of Paralympian, Hope Lewellen. *Sociology of Sports Journal*, 18, 127-135

Sellerberg, A-M (2007). *Världsbäst - och i periferin: om att vara funktionshindrad kvinna i idrotten*. Lund: Department of Sociology, Lund University

Sharf, B F (1999). Beyond Netiquette: The Ethics of Doing Naturalistic Discourse Research on the Internet. I: Jones, S *Doing Internet Research: Critical Issues and Methods for Examining the Net*. [Epub ahead of print, 2012] SAGE Publications, Inc. (2013-02-16)¹³

Socialstyrelsen (2014) *Termbank* >termbank.socialstyrelsen.se< (2014-01-06)

Svenningsson, M (2001). *Creating a sense of community: experiences from a Swedish web chat*. Doktorsavhandling, 1 ed. Linköping: Linköpings universitet, Tema

Svensson, K (2007). Normer, normalitet och normalisering. I: Svensson, K (red.) *Normer och normalitet i socialt arbete*. (1 upplagan) Lund: Studentlitteratur, s 17-34

Szönyi, K (2004). Normalitet och avvikelse - ett samhällsperspektiv. I: Jeppsson-Grassman, E & Olin Lauritzen, S (red.) *Normalitet och avvikelse: samhällsvetenskapliga perspektiv på kropp, sjukdom och funktionshinder: en antologi från Pedagogiska institutionen och Institutionen för socialt arbete vid Stockholms universitet*. Stockholm: Pedagogiska Institutionen, Stockholms universitet, s 69-84

Tilly, C (2000). *Beständig ojämlikhet*. Lund: Arkiv. Originalutgåvan gavs ut 1998

Wickman, K (2007) "I do not compete in disability": How wheelchair athletes challenge the discourse of able-ism thorough action and resistance. *European Journal for Sports and Society*, 2007, 4 (2), s 151-167. I Wickman, K (2008) *Bending mainstream definitions of sport, gender and ability: representations of wheelchair racers*. Doktorsavhandling. Umeå: Umeå universitet, Pedagogiska institutionen, bilaga IV

Wickman, K (2008). *Bending mainstream definitions of sport, gender and ability: representations of wheelchair racers*. Doktorsavhandling. Umeå: Umeå universitet, Pedagogiska institutionen

Winther Jørgensen, M & Phillips, L (2000). *Diskursanalys som teori och metod*. Lund: Studentlitteratur

Wreder, M (2007). Ovanliga analyser av vanligt material. I: Börjesson, M & Palmblad, E (red.) *Diskursanalys i praktiken*. (1 upplagan) Malmö: Liber, s 29-51

¹³ Finns att läsa med inloggning på ><http://knowledge.sagepub.com><

Östnäs, A (1998). *Handikappidrott: mellan tävling och rehabilitering : en studie av handikappidrotten mellan idrottsrörelse och handikapprörelse med utgångspunkt från fallstudien rullstolstennis*. Lic-avhandling. Lund: Lunds universitet, Socialhögskolan, 1997:12

Källor till Avslutande tillägg

Pistorius advokat: Rättegång i mars (2013). [Elektronisk] *Dagens Nyheter*, 17 augusti (2013-11-17)

Pistorius beviljas borgen (2013). [Elektronisk] *Dagens Nyheter*, 22 februari (2013-11-17)

Pistorius får grönt ljus att tävla i VM (2013). [Elektronisk] *Dagens Nyheter*, 1 april (2013-11-17)

Pistorius förhandlar om ersättning (2013). [Elektronisk] *Svenska Dagbladet*, 20 augusti (2013-11-17)

Pistorius tävlar inte i år (2013). [Elektronisk] *Dagens Nyheter*, 20 maj (2013-11-17)

Pistorius åter på plats i domstolen (2013). [Elektronisk] *Dagens Nyheter*, 20 februari (2013-11-17)

Rättegången mot Pistorius skjuts upp (2013). [Elektronisk] *Dagens Nyheter*, 4 juni (2013-11-17)

Sportarrangörerna skyr Pistorius (2013). [Elektronisk] *Dagens Nyheter*, 29 mars (2013-11-17)

Tidningsartiklar vars kommentarer använts som bearbetningsmaterial¹⁴

Eveleth, R (2012) Should Oscar Pistorius's Prosthetic Legs Disqualify Him from the Olympics?. [Elektronisk] *Scientific American*, 24 juli ><http://www.scientificamerican.com/article.cfm?id=scientists-debate-oscar-pistorius-prosthetic-legs-disqualify-him-olympics>< (2013-01-06)

Kay, A (2012) Blade Runner: Stand by for the fastest man on no legs to explode into the London Olympics. [Elektronisk] *The Daily Mail Online*, 31 juli ><http://www.dailymail.co.uk/sport/olympics/article-2181795/London-Olympics-2012-Oscar-Pistorius-set-explode-action.html>< (2013-01-06)

Kelso, P (2012) Oscar Pistorius knocked out of London 2012 Olympics but his achievements will resound for years to come. [Elektronisk] *The Daily Telegraph*, 6 augusti ><http://www.telegraph.co.uk/sport/olympics/athletics/9454624/Oscar-Pistorius-knocked-out-of-London-2012-Olympics-but-his-achievements-will-resound-for-years-to-come.html>< (2013-01-06)

¹⁴ Eftersom kommentarerna som analyserats endast återfinns på internet anges även webbadressen. Ändringar kan dock ha gjorts av ansvarig utgivare eller annan part sedan angivet datum då tidningsartikeln med tillhörande kommentarer hämtades för bearbetning.

Keyes, C (2011). Kan vi acceptera Oscar Pistorius i OS?. [Elektronisk] *UR Outside Online*, nr 11 ><http://outsideonline.se/2011/12/01/kan-vi-acceptera-oscar-pistorius-i-os/>< (2013-01-06)

Legenden vill stoppa "Blade Runner" (2012). [Elektronisk] *Aftonbladet Sportbladet*, 18 juli
><http://www.aftonbladet.se/sportbladet/os2012/article15132827.ab>< (2013-01-06)

Rushgrove, B (2012) Oscar Pistorius shouldn't have run in the Olympics – blades are an advantage. [Elektronisk] *The Guardian*, 4 september >
<http://www.guardian.co.uk/sport/2012/sep/04/pistorius-blades-advantage-in-olympics>< (2013-01-06)